

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 254. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Péntek, 1936. november 6.

Ujra szabad a magyar helységnevek használata

A sültgalamb

ritka állat volt a multban is, ma méginkább az. Sőt. Senki se bizakodjék abban, hogy márhólnapra könnyed sikló-repüléssel a szájába repül, mintha távoli, titokzatos hatalmak irányították volna oda. Mint ahogyan angliai repülőtereken irányítják messziről a pilóta nélkül magasban-berregő repülőgépet. Aradon valahogy az a hangulat, hogy például a CFR vezérigazgatósága magától is elszánja rá magát, hogy visszahelyezze ismét az évekkel ezelőtt értelmetlenül és okatlanul elparancsolt vasutigazgatóságot. A temesvári (timisoara-i) sajtó hasábsos cikkeket közül csaknem naponta azóta, hogy a lehetőség ötletszerűen fölmerült és a CFR urai egy helyszíni szemle következtében valóban arra a kézenfekvő meggyőződésre jutottak, hogy mielőbb vissza kell telepíteni eredeti helyére az aradi vasutigazgatóságot. Kétségkívül elismerésreméltó lokalpatriotizmussal átfűtött cikkeiben minden érvet és alkalmat megragadnak temesvári (timisoara-i) kollégáink, hogy meggyőzzék közvéleményüket és illetékes hivatali vezetőiket a visszahozatali terv „lehetetlenségéről”, mert jól tudják, hogy mintegy ezeröttszáz tisztviselői családról van szó, amelyek ez esetben újra visszaköltöznek eredeti lakóhelyükre. Aradra és ez az ezeröttszáz család legalább háromszorenyi fogyasztót jelent egy város életében, tehát — közügy, közérdek, érdemes harcolni értük, éppen várospolitikai szempontokból is.

Amint érthető, hogy a temesvári (timisoara-i) közvélemény, az ottani hatósági vezetők mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a vasutigazgatóság visszahelyezésének akcióját elgáncsolják, annyira érthetetlen, hogy viszont a mi részünkről olyan mélycsendes csend, olyan közömbös érdektelenség kíséri az események vajadását. Vajjon mit takar a közömbösség, a látszólagos érdektelenség leple...?! Takar-e egyáltalán valamit? Vagy sem a lepel felett, sem a lepel alatt nincs absolute semmi, de semmi, ami arra irányulna, hogy mi magunk, aradiak is kel'ő elszántsággal és körültekintő ambícióval támogathatnánk a tervet, amely — annyi esztendő után, — újra régi jogainkhoz kíván juttatni...? Amikor az Astra elköltözésével kapcsolatosan az a veszély fenyegeti a várost, hogy több ezer család kell vándorutra innen, vajon nem kell-e minden röpke pillanatot, minden távolról is kínálkozó lehetőséget megragadnunk, amely bár részbeni kárpótlással kecsegtet? Nem kellene-e megállanunk, bár egy párperces gondolkodásra azon az uton, amelyen lassan sodródunk lefelé...?

Ne várjuk a sültgalambot. És ne éljünk tévhitekben, amelyek elsősorban is lebecsülik, vagy leértékelik a nyilvánosság, a publicitás lendítőerejét, amidőn közös érdekek érvényesítéséről és védelméről kerül lehetőség a véletlenek szerencsés összetalálkozása folytán. Ideje, hogy tegyünk valamit a város jövőjének érdekeiért is. Olyan kollektív városi érdekekért, melyeket becsületes összefogással a város polgárságának kell kiharcolnia, vezetőivel az élén, mert ha idején föl nem ébredünk mi magunk, sültgalamb és — vasutigazgatóság nélkül hoppon maradunk.

Eden nagy beszéde az európai helyzetről

Az angol külügyminiszter nagyjelentőségű kijelentései az angol alsóházban

„Kezünkbe vesszük a kezdeményezést”

Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén az interpellációk befejezése után Eden külügyminiszter elmondotta nagy érdeklődéssel várt külpolitikai nyilatkozatát. Az angol külügyminiszter beszédében, amelyben tisztázta Anglia állásfoglalását a nemzetközi eseményekkel szemben, többek között a következőket mondotta:

— Mindannyian aggódva figyeljük a nem-

ANTHONY EDEN
angol külügyminiszter

zetközi helyzet komolyságát. Ujabbán szokásá kezd válni, hogy a külpolitikai nyilatkozatokat nem diplomáciai uton vagy a genfi tanácskozások személyes érintkezése útján közlik, hanem a nyilvános szószékéről, minden hangfogó nélkül intézik ugyiszólván az egész világhoz. Nem akarom követni ezt a gyakorlatot, de kötelességem világosan ismertetni a nemzetközi helyzetet és azzal szembeni magatartásunkat.

— Az utóbbi időben — folytatta az angol külügyminiszter — kezd divatba jönni a Népszövetség gunyolása. Mi bizonyítani akarjuk, hogy ez a gunyolódás indokolatlan. Nem kell azt gondolnunk azonban, hogy az, amit kívánunk, létezik, mert úgy kívánjuk. A Népszö-

vetség jelenleg tagadhatatlanul nem az a szervezet, amilyenek mi szeretnénk látni. A valóság felismeréséhez tartozik egyben annak megállapítása, hogy a Népszövetség elvei ma a legjobbak a nemzetközi ügyek szabályozására. Bizonyos nemzetek azonban nem csztják ezt a felfogást és amíg ezek így gondolkodnak, a Népszövetség nem lesz tökéletes intézmény. Arra kell tehát törekednünk, hogy a Népszövetséget teljessé tegyük. A valóság felismeréséhez tartozik annak határozott kijelentése is, hogy az angol nemzet éppúgy meg fogja védeni jogos érdekeit, mint bármely más nemzet és ezeknek az érdekeknek védelme nem irányul más nemzetek jogos érdekei ellen.

— Anglia részt kíván venni — folytatta ezután Eden — a Népszövetség reformjában. A Népszövetség által kiküldött bizottságnak, amely hétfőn ül össze és amelyben Anglia is képviselteti magát, feladata, hogy ezt a kérdést a Népszövetség jövőjére vonatkozóan megfontolja.

— A locarnói szerződésben érdekelt öt hatalom álláspontját már ismerjük az új locarnói tanácskozásokra vonatkozóan és tegnap léptünk érintkezésbe a másik négy kormánnyal. Az öt állam álláspontjai között komoly nézeteltérések vannak, amelyek azonban nem töltötték el bennünket meglepetéssel. Noha ezek a nézeteltérések félelmesen komolyak, egyik sem szükségképpen leközdetetlen. Rövidesen abban a helyzetben leszünk, hogy a siker kilátásait megállapíthassuk. A locarnói tanácskozások eredménye éppoly fontos más államok érdekeire, mint Anglia érdekeire.

— A francia kormánnyal — tért át ezután Eden külügyminiszter az egyes államokkal való kapcsolatok ismertetésére — szoros és szívélyes a kapcsolatunk. Alig emlékszem olyan időre, amikor a két ország egymással való viszonya jobb lett volna. A mai világrendben azonban természetes is, hogy a két nagy nyugat-európai demokrácia minél szorosabban közeledik egymáshoz és minél több kölcsönös érintkező pontot találnak. Ez a barátság azonban nem kizárólagos jellegű és biztosítani kívánjuk más hatalmak együttműködését is. Amit Franciaországról mondtam, az Belgiumra is vonatkozik. Belgium biztosított bennünket, hogy állja eddigi kötelezettségeit. Németország részéről többször is felmerült az a kívánság, hogy szorosabb együttműködést szeretne Angliával. Ezt őszintén viszonzozzuk Angliában, de a Németországgal szembeni barátsághoz is két feltételt fűzünk: 1. Nem lehet kizárólagos és 2. nem irányulhat mások ellen. Meg kell emlékezni arról az újabb német irányzatról is, amely Angliát hibáztatja Németország

bajaiért. Egy pillanatra sem fogadhatjuk el ezt a tételt, mert nem felel meg a tényeknek. Anglia a háború óta majdnem annyit adott kölcsön Németországnak, mint amennyit Németországtól jóvátétel fejében kapott.

— A legfontosabb probléma — hangsúlyozta Eden külügyminiszter — a világkereskedelem forgalmának növelése.

„A világ békeje attól függ, hogy Anglia milyen erős”

— Komoly képet festettem a nemzetközi helyzetről, de nézetem szerint a katasztrófa nem elkerülhetetlen. Európa békeje attól a szereptől függ, amelyet Anglia játszani fog. A trónbeszédéből nyilvánvalóvá válik, hogy el vagyunk tökéltre arra, hogy kezünkbe vegyük a kezdeményezést. Biztos és szilárdul megalapozott európai elrendezés Anglia életbevágó érdeke, azonban ezt az elrendezést nem hozhatjuk létre, ha szándékunk nem szilárd és haderőnk nem hatalmas. A fegyverkezések korlátozására vonatkozó megegyezés nélkül nem lehet tartós béke. Ma a világnak majdnem minden nemzete és Európa minden nemzete lázasan fegyverkezik. Ez egyébként az emberi ostobaság jele. En legalább annak gondolom. Előttünk áll azonban a kérdés, hogy Angliának mit kell tennie ilyen helyzetben. Feladatunkat a következőkben foglalhatom össze:

1. A világot a béke ösvényére visszaterelni a nemzetközi világrend tiszteltbentartása útján.

2. Fejlesztési haderőnk.

— A mai viszonyok mellett — folytatta Eden — Anglia fegyveres ereje fontos tényezője a bék fenntartásának. Már közhelynek hangzik: minél erősebb Anglia, annál nagyobb a béke biztonsága. Programunk fő elemei a következők:

1. A Népszövetség tekintélyének növelése.

2. Európai elintézés célzó tárgyalások.

3. Anglia fellegyerkezése.

— Nem a csüggedés, hanem az elhatározás szellemében fogjuk céljainkat megvalósítani. Ehhez kérem a Ház és az egységes nemzet támogatását — fejezte be nagyhatású nyilatkozatát az angol külügyminiszter.

Atyai szeretet

Írta: A. MONTECOT.

Octave negyvenöt éves korában öregnek érezte magát, noha alig volt pár ósz hajszál a halántéka körül és a gyermekkor óta üzött sportok hatása alatt minden izma fiatalosan ruganyos volt. De a leánya, Henriette, tizenkilenc éves volt s az ilyen nagy leány nagyon öregíti az embert. Amióta a felesége meghalt, Octave minden idejét a leányának szentelte. Nagyszerű pajtáság fejlődött ki köztük. Henriette a ruháit, tenniszpartnerét, sőt ártatlan flörtjeit az atyjával olyan közvetlen természetességgel tárgyalta le, mintha egykoru barátok lennének. Octave számára idővel ez a bájos bizalmasság nélkülözhetetlenné vált. Ez teszi értehetővé, hogy amikor egy reggel a leány azzal lepette meg, hogy szeretné meghívni barátját, Vilette-et, akihez már az iskolában szoros barátság fűzte, Octave szinte megdöbbent. Feltette a nagy bizalmasságukat minden külső beavatkozástól és attól félt, hogy a barátja társasága lassan el fogja tőle idegeníteni a leányát. De mint jó atya, belátta, hogy mégis csak egy egykoru barátja a legtermészetesebb pajtása az ilyen fiatal leánynak, akit mégsem kárhözható önzésből arra, hogy az életét egyre jobban öregedő atyja mellett élje le.

— Ha örömet okoz neked, drágám — felelte a leánynak, — hívj meg.

Henriette kitörő örömmel szaladt vissza szobájába, hogy a meghívó levelet megírja, atyja pedig elszomorodva gondolt arra a másik „veszedelmre”, hogy Norris James, az angol követség fiatal attaséja, aki az utóbbi fél évben észrevehető módon megnyerte Henriette tetszését, talán már legközelebb végleg elszakítja leányától, mert házasság esetén előbb vagy utóbb a fiatal diplomatával a leányának talán a földgömb tulsó felére kellene mennie.

Pár nappal később megérkezett a „barátja”. Vilette három osztállyal magasabban járt az iskolában, mint Henriette, de a három évi korkülönbségnél is sokkal nagyobb volt a két leány között a különbség. Henriette teljesen gyermeki kislány volt ma is, a barátja pedig olyan komoly tudott lenni, mint valami világ sorjait alaposan ismerő asszony. De ez nem gátolta abban, hogy kitörő szilajlással vegyen részt a játékokban, ha Henriette még pár barátját meghívta. Octave harmadnap így jellemezte a leányát előt:

— A barátjoddal nehéz tisztába jönni. Néha

Az újságíró-szervezet értekezlete Mircea Djuvara igazságügyminiszternél

— A miniszter feltétlenül meg kívánja hallgatni az új törvényjavaslatok érdekeltjeit —
Módosítják a vagyonellenőrzési törvényt

Bucuresti-ből jelentik: Mircea Djuvara igazságügyminiszter ma kommunikét adott ki, amely szerint a készülő törvényeket még idejében meg kívánja beszélni az érdekelttel. Ami a sajtótörvény-tervezetet illeti, azt is idejében megbeszéli az érdekelttel, annál is inkább, mert a miniszter együtt kíván működni a sajtóval.

Egy másik bucuresti-i jelentés szerint a romániai újságírószervezetek megbízottai Dju-

vara igazságügyminiszterrel ma délelőtt értekezletre ültek össze, hogy az új sajtótörvény-tervezetet megbeszéljék.

Itt írjuk meg, hogy az igazságügyminiszteriumban törvénytervezeten dolgoznak, melyvel módosításokat eszközölnek a vagyonellenőrzési törvényen. A törvény módosítása azért vált szükségessé, mert nem hozta meg a várt eredményt.

Umberto olasz trónörökös viszonzza a magyar kormányzó római látogatását

— Decemberben érkezik Budapestre Umberto —

Budapest. A budapesti „8 Órai Újság” szerint a magyar kormányzó római látogatásának viszonzására nem az olasz király, hanem Umberto trónörökös érkezik decemberben Budapestre.

Hamis-tanuzási vád után marasztaló ítélet

Az aradi (arad-i) törvényszék első szekciója ma foglalkozott egy butyini (buteni-i) uriaszony, valamint Katz József községbeli órás és Tóth Lajos bünpörével, akiket hamis esküvel és hamis tanuzással vádoltak. Az ügy előzményeihez tartozik, hogy az uriaszony öt-ezer leies kölcsönt adott Pusztai Pokol Simon községbeli lakosnak. Az ügyből per keletkezett, amelynek folyamán az adós kijelentette, hogy tartozását kiegyenlítette. Ugy az uriaszony, mint a másik két vádlott ennek ellen-

kezőjét vallotta a tárgyaláson, az elrendelt bizonyítási eljárás alapján azonban a keresetet elutasította a bíróság. A tárgyalás következményeképpen Pusztai feljelentette ugy az uriaszonyt, mint a két tanut hamis esküért és hamis tanuzásért. Ma tárgyalta az ügyet a törvényszék, amely a tanuk kihallgatása után az uriaszonyt, valamint Katz Józsefet egyenként hat-hat havi börtönre, 10—10 ezer lei pénzbüntetésre, valamint 650 lei kártérítés fizetésére kötelezte. Az ítélet ellen a két elítélt fellebbezést jelentett be.

ugy viselkedik, mintha tizenöt éves volna, néha pedig úgy érzem, mintha harmincöt éves érett asszonnyal állnék szemben.

Henriette-et kissé meglepte a megjegyzés és elgondolkodva felelte:

— Ezt magam is megfigyeltem. Annak tulajdonítom, hogy anyjának második férje igazán mostohaanya közömbösségével viselkedik Vilette-el szemben. A helyzetét még az is nehezíti, hogy az anyja csak a második házasságából származó két gyermekével törődik. Így Vilette-nek igazában nincs otthona.

— Ha nem érzi jól magát otthon, — jegyezte meg Octave — maradjon itt nálunk pár hétig. Látom, hogy nagyon jól érzed magad a társaságban.

Mivel pedig a leánya másnap közbölte vele, hogy Vilette nem akar olyan hosszú ideig a „terhükre” lenni, Octave maga is megismételte a meghívást.

— A leányom olyan boldog, amióta magával együtt lehet, — mondotta Octave — hogy nekünk tesz szívesseget, ha nálunk marad pár hétig.

Vilette végre engedett a marasztalásnak. Két héten át Octave most hivatásos idegenvezetőt is megszegyenítő fáradhatatlansággal járta sorra Vilette-el és Henriette-el Páris érdekességeit, a múzeumokat, a színházakat, mozikat. Még bárba is ment velük és a leánya biztatására Vilette-el is táncolt.

Octave önmagának is szegyelte bevallani, hogy Vilette társasága számára nélkülözhetetlenné vált. S amikor bekövetkezett az, amitől Octave rettegett, hogy Norris James, akit a tokiói brit követséghez titkárnak neveztek ki, hivatalosan megkérte Henriette kezét és a leánya boldogan beszélt arról, hogy mindig vágyott távoli világot megismerni, Octave mélységesen elszomorodott.

— Nem örül a leánya boldogságának? — kérdezte Vilette, amikor egyedül maradtak az ebédelőben.

— Nem állhatok Henriette boldogságának az útjába, — felelte Octave — de nem tudom elképzelni az életemet nélküle. Szomorú dolog, ha az ember így magára marad.

— Miért nem nősül meg? — kérdezte Vilette.

— Csak nem nevettem ki magam, hogy öreg fejjel ilyesmire gondoljak? — fakadt ki Octave — ki jönne hozzám feleségül szerelemből?

Vilette elkörmolyodva felelte:

— Már láttam boldog házasságot, ahol a fiatal leány magánál jóval idősebb férfi felesége lett.

— Attól függ, — felelte Octave — hogy hány éves a férfi és hány éves a leány.

— A férfi lehet olyan idős, mint maga s a leány legyen elég öreg ahhoz, hogy tisztában lehessen önmagával, de elég fiatal ahhoz, hogy a férfinak tetszeni tudjon.

Octave szíve hevesebben dobogott, amikor kérdezte:

— És még mit tud róluk?

— A leány legyen elég gazdag ahhoz, hogy a férfi ne gondolja, hogy a vagyona vonzza és szeretnie kell a férfi leányát, hogy féltékenység ne zavarja meg a család összhangját...

Vilette hirtelen elpirult, mert észrevette, hogy elárulta magát. Octave pedig megragadva a kezét, magához vona és így szólt:

— A nagyszerű arcképről, amit most lefestett, magára ismertem, Vilette!

Henriette ebben a pillanatban lépett a szobába és amikor látta, hogy a rég sejtett titokról lehullt a lepel, boldogan kiáltott fel:

— A magam eljegyzéséről akartam veletek beszélni, de látom, hogy egyszerre két eljegyzés lesz. Ugy-e, megígértétek, hogy meglátogattok „miniket” Tokióban?

A HÉT NAGY ESEMÉNYE:

RÖKK MARIKA

legbájosabb, legtündöklőbb szerepe

A KOLDUSDIÁK

!!! AZ OPERETEK KIRÁLYA !!!

CORSO MA PREMIER.

Előadások kezdete: 5, 7¹/₂, és 9¹/₂ órakor.
Telefon: 565.

Elővételi pénztár: d. e. 11¹/₂—1 óráig.

Torlódások elkerülése végett ajánlatos jegyről elővételben gondoskodni.

Aradon is éle belépett a magyar helységnevek szabad használatáról szóló rendelkezés

Bentoiu államtitkár és Hotineanu ezredes megismélték a kiadott rendeletet — Több prefektus és sajtóellenőrző hivatal a rendelet visszavonását kérte, de szó sem lehet az intézkedés megmáskálásáról

Bucuresti-ből jelentik: Willer József dr., a Magyar Párt parlamenti csoportjának főtitkára szerdán újból eljár Bentoiu belügyi államtitkárnál és Hotineanu hadbíró-ezredesnél a sajtóellenőrzés országos főnökénél a magyarnyelvű helységnevek szabad használatának kérdésében. Ugy Bentoiu belügyi államtitkár, mint Hotineanu ezredes megígérték, hogy az erre vonatkozó, október 9-én kelt 10476. számú miniszteri körrendeletet újból kiadják és közlik az összes sajtóellenőrző hivatalokkal és prefekturákkal, utasítva őket a rendelet szigorú betartására. Több prefektura és sajtóellenőrző hivatal már előterjesztést tett Bucuresti-ben, hogy a rendeletet vonják vissza, de úgy Bentoiu államtitkár, mint Hotineanu ezredes kifejezték, hogy a rendeletet nem vonják vissza. A rendelet világosan előírja, hogy a földrajzi elnevezések az illető lap nyelvén közölhetők, de az ilyen nyelvű közlés után kitéendő a hivatalos elne-

vezés is. Willer dr. ezúton kéri újból azokat a lapokat, amelyekkel kapcsolatban a rendeletet nem hajták végre, hogy ezt vele sürgősen közöljék. Willer a megtörtént eseteket azonnal Bentoiu belügyi államtitkár és Hotineanu ezredes tudomására hozza.

A belügyminiszteriumi rendelkezésre vonatkozólag az aradmegyei prefektura sajtóellenőrző szolgálata csütörtökön az esti órákban tett intézkedést, amellyel közölte a sajtóval, hogy a miniszterium engedélyezte az erdélyi (ardeal-i) és bánági (banat-i) helységnevek, földrajzi elnevezések kisebbségi neveinek nyilvános használatát. A mai naptól kezdve tehát az Aradi Közlöny hasábjain újra a magyar helységneveket használhatjuk, azzal az utasítással, hogy közvetlenül utánuk az illető helységnevek hivatalos elnevezését is fel kell tüntetnünk, zárójel között. Az intézkedés kétségteljesen számos félreértést fog megszüntetni a helységnevek eddigi használatát körül.

Világkongresszust hív össze Washingtonba Rooseveltnél elnök

Huszonkétmillió dollárba került az elnökválasztás — Két öngyilkosság az eredmény miatt

Páratlan hatalom jutott Rooseveltnél kezébe

New Yorkból jelentik: A newyorki Hyde-parkban óriási tömeg gyűlt össze és ünnepelte Rooseveltnél győzelmét. Az ünnepséget végignézte az elnök is és amidőn az egyik szónok arra kérte Rooseveltnél, hogy 1940-ben harmadszor is vállalja a jelöltséget, Rooseveltnél „nem”-el válaszolt.

A londoni Morning Post megállapítja, hogy Rooseveltnél győzelme példa nélküli az Egyesült-Államok történetében.

Az a körülmény, hogy több, mint 500 Rooseveltnél-párti elektort választottak meg, mutatja Rooseveltnél politikájának nagy népszerűségét. A lap értesülése szerint Rooseveltnél székfoglalója során ki fogja jelenteni, hogy Wilson elnök politikáját fogja követni és mozgalmat kezdeményez, a nagy világproblémák megoldására. Rooseveltnél nemcsak az európai irányba akar beavatkozni, hogy szolgálatot tegyen a békének, hanem olyan akciót kezdeményez, amely a világ égető problémáit lenne hivatott megoldani, Rooseveltnél régi terve: világkonferencia egybehívása. Valószínű, hogy ezt a tervét ural-

ma második négy évében meg is fogja valósítani és Washington egybehívja a világ valamennyi államának konferenciáját.

Ellenzéki körökben Rooseveltnél megsemmisítő győzelme nagy meglepetést keltett. Coughlin, a híres rádiópáter, aki a választ-

Az első árdrágítási per Aradon

Árdrágítás címén eljárás indult az aradi Dacia-kávéház ellen

Aradi ügyvéd feljelentése az ügyészre. — Szabad-e egy zsirospirítósért — kilenc lejt kérni?

A kormány rendelkezései értelmében szigorú eljárás indul meg mindazok ellen, akik indokolatlanul magas árakat kérnek áruikért és legutóbb az arad-i városházán tartott kereskedő-gyűlésen dr. Coțoiu Romulus polgármester felhívta a közönséget, jelentsen be minden ilyen esetet az illetékes hatóságoknak. Ez az előzménye annak a bünyügyi eljárásnak, amely most —

egy arad-i ügyvéd feljelentése alapján — az arad-i Dacia-kávéház ellen indul.

Az előzmények a következők:

Az elmúlt napokban, este dr. Gherman Dante arad-i ügyvéd a Dacia-kávéházban zsirospirítóst rendelt. Amikor a pincér a megrendelt ételt hozta, Gherman dr. a meglehetősen vékony kenyérszelet láttára, annak ára iránt érdeklődött. A pincér közölte, hogy

a pirítós ára — kilenc lejt.

Gherman dr. kifizette a kenyeret, aláírta az erről szóló cédulát a főpincérrel, majd becsomagolta a pirítós kenyeret és elfogyasztás helyett zsebetette. Másnap reggel az arad-i ügyvéd jelentkezett Vulpe Constantin vezető főügyésznél, akinek bemutatta a kenyeret és az árat igazoló cédulát. Megállapítást nyert, hogy a kenyér értéke körülbelül ötven bani, ugyanannyi a rajtalevő zsiré, egy lejt terheli meg rezsiképpen ezt az ételt, tehát ha a kávéház négy lejtért adja el, úgy már százszázalékos

tás során a köztársaságiakat támogatta, ezt az elkeseredett hangú nyilatkozatot tette:

— Cézár és Napoleon ólomkatonák voltak, ha azt a hatalmat tekintjük, amelyet az amerikai nép Rooseveltnél ruházott. Más kérdés, hogy Rooseveltnél élni fog-e ezzel a hatalommal és diktátornak kiáltja-e ki magát. Ha akarja, diktátor is lehet, mert az amerikai nép felhatalmazta rá. Adja az ég, hogy ne éljen vissza ezzel az óriási hatalommal.

Rooseveltnél győzelmére jellemző, hogy az új elnök New Yorkban is, ahol a legkevésbé sem örvendett népszerűségnek 3:1 arányú többséget kapott. Az új elnök egyébként valószínűleg pénteken tér vissza Washingtonba, ahol legelső hivatalos teendője az lesz, hogy a kikötőmunkások sztrájkjában közvetítő szerepet játszik. A köztársasági elnök két heti üdülésre szándékozik elutazni és távozása előtt szeretné a kikötőmunkások sztrájkját megszüntetni.

Az amerikai elnökválasztásról kiadott hivatalos jelentés szerint

Rooseveltnél 23 millió 822 ezer 442 szavazat, Landonra pedig 14 millió 835 ezer szavazat esett.

Az eddig megválasztott képviselők elosztása a következő: demokrata 316, republikánus 87, mezőgazda 3. A szenátusban eddig megválasztottak 71 demokrata, 17 köztársasági és 2 mezőgazda szenátort. Huszonhárom kerületben eldöntetlen maradt az alsóházi választás. A kormányzó választások során eddig harminchárom választás fejeződött be. Ezek közül 24 demokratát választottak.

Az elnökválasztás után a statisztikusok a kiadott jelentésben közölte, hogy

a választás legkevesebb 22 millió dollárba, — 4 milliárd 400 millió leibe, — került.

Rooseveltnél mintegy hétmilliárd dollárt költöttek választási propagandára, míg Landonéknál több, mint a dupláját, 15 milliárd dollárt. Ebben az összegben azonban még nincs benne az elnökjelöltek külön kiadása és a helyiszervezetek költségei.

Landon veresége óriási elkeseredést keltett hívei között. Hír szerint az elnökjelölt bukása miatt

kétten öngyilkosságot követtek el.

Eltemették Kosztolányi Dezsőt

A koszorúk száza borították el a sirt

Budapestről jelentik: Ma délután 4 órakor temették el a Kerepesi-temetőben, a főváros által adományozott diszírhegyen Kosztolányi Dezsőt, a magyar irodalom nagy halottját. A temetésen résztvett a magyar írói és újságírói társadalom színe-java, Kosztolányi híveinek, valamint olvasóinak sokezer főnyi gyászoló serege.

Benda Jenő a pesti irodalom nevében, dr. Boros László az Újságírói Egyesület nevében, Rédey Tivadar a „Kisfaludy Társaság”, majd Móricz Zsigmond a barátai nevében mondott utolsó istenhozzátot. Ezután Szegedi István az írók gazdasági egyesülete képviselőjeként beszélt, György (Gruber) Károly ügyvéd rövid, meghatározó szavakkal búcsúzott a halott szabadkai barátai nevében. Rövid egyházi szertartás után elhantolták a koporsót. A sírhantot a koszorúk száza borították el.

haszonnal dolgozott. Mindezek megállapítása után

Vulpe főügyész jegyzőkönyvet vett fel dr. Gherman Dante panaszáról és a bűnjelként szereplő pirítóst a jegyzőkönyvvel egyetemben áttette az aradi államrendőrséghez.

A főügyészi utasítás alapján a rendőrség egyik tisztviselője megjelent a Dacia-kávéházban, ahol jegyzőkönyvbe foglalta a tapasztaltakat, majd az aktákat a büntető járásbíróhoz tették át. A spekulatívrendelkezései alapján árdrágítás címén bünyügyi eljárás indul meg a Dacia-kávéház ellen és a kétségtelenül érdekes ügyet a közeljövőben tüzi ki tárgyalásra az arad-i törvényszék. Az arad-i bünyügyi hatóságok célja minden ilyen esetben példát statuálni, hogy egyszer és mindenkorra véget vethessék a teljesen indokolatlan, spekulatív árdrágításoknak.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órákor
Telefon 2-32.

A KIS LORD

FEDDIE BARTHOLOMEW-al, a „Copperfield David” címszerzőjével. Burnett örökszép regényének szeniális feldolgozása, amely a szív legelrejtettebb érzéseit szólaltatja meg.

EDEN:

»Máscányu elfoglaltságom miatt nem lehetek filmszínész«

Angol főurak Hollywoodban, ahol meseszerű idegek kellene

Londonból jelentik: Az angol társaságokat már hónapok óta foglalkoztatja a fiatal Lord Warwick hollywoodi szereplése. A rendkívül régi, előkelő és meglehetősen vagyonos család sarja, aki most körülbelül 25 éves, vagy másfél évvel ezelőtt azzal lepte meg a londoni „Society”-t, hogy leszerződött az egyik hollywoodi filmstúdióhoz.

A kitünő megjelenésű fiatalember először statisztaszerepeket kapott, majd később fokozatosan nagyobb szerepekhez jutottak s ma már többé-kevésbé „sztárgázást” kap: 200 fontot hetenként.

A fiatal earl három évvel ezelőtt vette feleségül az angol felső tízezer egyik közismert tagját: Miss Rose Binghamot, aki az 1931-es év telén a legszebb bálozó fiatal leány volt s Hollywoodba feleségét is magával vitte.

A szép fiatalasszonyról természetesen azonnal próbafelvételeket csináltak s Hollywood azon a véleményen volt, hogy ha filmszereplése nem is egészen válik be, a „demokratikus” amerikai közönség, (amely közben rajong a régi angol címekért) szívesen lát egy angol arisztokratánál a filmlepedőn.

Egyelőre jelentéktelen szerepekben.

A szép Lady Warwick azonban váratlanul és

EDEN

titokban visszaérkezett Londonba. Megérkezéséről előzőleg senki sem értesített, sőt még a hajón is álnéven utazott. A szemfüles londoni riporterek előtt azonban az ilyesmi nem maradhat titokban és a csinos grófnőt másnap már valóságos ostrom alá vették. Miért hagyja ott Hollywoodot?

Lady Warwick az újságírók kérdéseire azzal a váratlan nyilatkozattal felelt, hogy:

— Egy családban elég egy filmsztár. Tulajdonképpen kettőjük közül ő volt az, aki annakidején a filmszereplés lehetőségét felvetette s férjét rábeszélte, hogy utazzanak ki Hollywoodba.

A filmvárosban azonban meggondolta magát. Hollywood általában azt tartja, hogy mindenkiből lehet jó filmszínész csinálni, akinek megvan ehhez az intelligenciája.

Lady Warwick azonban ezt a nézetet nem osztja. Douglas Fairbanksék házában lakott s a házaspár volt az, aki őket bevezette a filmvilágba. Eppen elege volt a filmvilágból három hónap alatt. Ezt mondja:

— Oda nemcsak intelligencia kell, hanem meseszerű idegek. A láрма, az idegesség, a nyugtalanság, a mindennapos, sőt „minden-órás” veszekedések erősen próbára teszik az átlagember türelmét.

Férfjem ezt jobban bírja, mint én, tehát csak azt mondhatom, hogy szerződését és sikerét nem irigylem s hagyom, hogy boldoguljon.

A különböző „kéjutazások” ürügye alatt már most folynak a fiatal angol arisztokraták hollywoodi látogatásai. A sajtó ezekről természetesen

nem sokat tud meg, mert a dolgokat meglehetősen diszkrécióval kezelik, de bizonyos, hogy sok ifjú lord és könnyező ifjú lady tér vissza Londonba a sikertelen kaland után. Statisztaszerepet természetesen nem akarnak vállalni.

Hollywood különben egy évvel ezelőtt azzal a tapintatlansággal lepte meg az angol társaságot, hogy

fényes ajánlatot tett a fiatal és nagyszerű megjelenésű Eden külügyminiszternek.

Ifjú angol társaságbeli emberek szerepeit akarták

Madrid háztetőiről nézi a közeli harcokat a lakosság

— Orosz tankokat zsákmányoltak a felkelő nemzeti csapatok —
Ujabb vihar a londoni semlegességi bizottságban

Gibraltárból jelentik: Madrid körül a csapatok felvonulása tovább folyik. Francia körökben lehetségesnek tartják, hogy a madridi spanyol kormány mégis ki fogja üríteni a fővárost. Erre enged következtetni az a kétségbeesett kiáltvány, amelyet a kora reggeli órákban a kormány adott ki a spanyol fővárosban. „Az ellenség Madrid kapu előtt áll!” — ezekkel a szavakkal kezdődik a kiáltvány. Majd annak a meggyőződésének ad a kormány kifejezést, hogy Madrid lakossága teljesíteni fogja kötelességét. A fővárost nemcsak közvetlen közelről kell védeni, hanem egész Spanyolországban. Az, aki nem teljesíti kötelességét és megszökik az ellenség elől, szégyent hoz arra a szervezetre, amelynek tagja. A déli órákban a kormány hivatalos jelentést is adott ki a herctéri helyzetről, amelyben részben beismeri a legutóbbi napokban szenvedett vereségeket.

„A madridi szakaszon — mondja a kormány je'entése — csapataink kénytelenek voltak kiüríteni Getafet és több kisebb helyiséget. Repülőnk több támadást intéztek az ellenség állásai ellen. Ezekben a légi harcokban több repülőgépet veszítettünk. A felkelők repülői több ízben megjelentek Madrid, Aranjuez és Barcelona felett.

A nemzetiek hírszolgálatára több sikeres előnyomulásról számol be. Közli, hogy a legutóbbi harcokban 8 tankot zsákmányoltak, amelyekről megállapították, hogy azok mind idegen ámban készültek. Az egyik tankban orosznyelvű utbaigazítást és parancsot is találtak. A most folyó harcokat Madrid házainak tetőzeteiről sokan nézik.

A Carabanchel bevételével járó uccai har-

Ha BUCURESTI-be jön,

látogassa meg föltétlenül az UJONNAN MEGNYILT

„MELODY“-bárt

Bucuresti, az „Aro” palotában, mely pompás berendezésénél, valamint nagyszerű programjánál fogva a főváros disztíngvált köreinek beszéd tárgyát képezi.

vele játszani. Eden külügyminiszter a csábitó ajánlatra állítólag ezzel válaszolt:

„Máscányu elfoglaltságom miatt, sajnós, a hízelgő ajánlatnak nem tehetek eleget.

Egyelőre Genfben „szerepelek”, bár lényegesen kevesebbet kapok érte s a „szene” meglehetősen hálátlan...”

cokkal megkezdődött a halálos birkózás Madrid birtokáért. Általános vélemény, hogy az újabbkori történelem legnagyobb csatáinak helye lesz Madrid környéke. A köztársaság védői ugyan felkészültek a legelkeseredettebb harcokra, míg a felkelők a legnagyobb áldozattól sem riadnak vissza, hogy elfoglalják a spanyol fővárost. Csütörtökön délelőtt megkezdődött az elkeseredett küzdelem Cuatra Vientosi repülőterének birtokáért.

A londoni be nem avatkozási bizottság tegnap este ülést tartott, amelyen öt órán keresztül foglalkoztak Szovjetország válságával azokra a vádakra, amelyeket az olasz és német delegátusok emeltek a spanyolországi fegyverszállításokkal kapcsolatban. Grandi olasz és Bismarck herceg nagykövetek megismételték vádjukat. Maisky orosz követ visszautasította azokat a vádaskodásokat, amelyek arra vonatkoztak, hogy szovjethajók vonultak át a Szezi-csatornán és hogy a spanyol kormány részére fegyvereket szállítottak volna. A követ arról egy szó említést sem tett, hogy szovjethajók a Dardanellákon vonultak át és erélyesen cáfolta azt, mintha Franco tábornok csapatai Madrid környékén 300 orosz katonát fogtak volna el. Ezzel szemben újra megismételte azt a vádat, hogy Franco tábornok hadseregének legnagyobb része olaszokból, németekből és arabokból áll. A bizottság végül is úgy döntött, hogy a Szovjetország elleni vádak alátámasztására nem lát elegendő bizonyítékot. A bizottság ezután Plymouth lord javaslatával is foglalkozott, amely szerint megfigyelőket kell küldeni a spanyolországi kikötőkbe.

Pontosan este kilenc órakor kezdődik a Huberman-hangverseny

— Kilenc óra tíz perckor az összes bejárati ajtókat lezárja a rendezőség —

Már csak két nap választ el bennünket Hubermann Bronislaw hangversenyétől. Szombaton este ünnepi köntösbe öltözik a Kulturpalota nagyterme, kitünően fűtött terem, nagyarányú kivilágítás, szőnyegfűtők, pálmák teszik különösen díszessé a hangversenytermet, ahol szombaton felvonul Arad színe-java.

A rendezőség mindent megtesz, hogy az ünnepi hangulatot emelje és a világvárosi hangversenyek levegőjét óhajtja egy estére a Kulturpalota nagytermébe varázsolni. A rendezőség nem csak külsőséges formákban keresi a világvárosi nivót és ezért a fegyelem kedvéért — és a művész határozott kívánságára — a hangversenyt pontosan este 9 órakor

megkezdik.

A rendezőség ezért kéri a közönséget, hogy a Kulturpalotában jóval 9 óra előtt jelenjenek meg, annál is inkább, mivel 9 óra után tíz perccel az összes bejárati ajtókat lezárják és csak az első szám elhangzása után nyitják azokat ki. Az arad-i hangversenyeken eddig az volt a szokás, hogy a 9 órára hirdetett koncertre fél 10 után érkezett a közönség nagy része és a művész csak tíz óra felé kezdte meg hangversenyét. A Huberman Bronislaw-hangverseny lesz az első, amely minden körülményvel köztölt pontosan 9 órakor kezdődik. Aki később érkezik, az nem élvezheti majd Huberman Bronislaw első számait.

Városi Színház. Szombat este 9 órakor **Könnyű a férfiaknak!** Kacagató vígjáték, bemutató előadás. — Elsőrendű szereposztás

A jövő évben visszakerül Aradra a vasutigazgatóság

Bizalmas rendelet utasította a bánáti (banat-i) kerületi vasutigazgatóságot, hogy 1937. április 1-re visszaköltözzék Aradra

Arad gazdasági életének régi kívánsága, hogy helyezték vissza Temesvárról (Timișoara) a vasutigazgatóságot, amelyet esztendővel ezelőtt vittek el Aradról. Aradvárosa, valamint Arad parlamenti képviselői és szenátorai a Kereskedelmi és Iparkamarával karöltve évekként ezelőtt ismételtlen is mozgalmat indítottak a visszahelyezés érdekében és számtalan emlékirattal igyekeztek meggyőzni az illetékeseket arról, hogy egyrészt

nem nevezhető helyes politikának az, hogy egy városról ugyiszólván minden intézményét elvegyék, másoknak pedig intézmények egész sorát adják, másrészt pedig magának a CFR. jó ügymenetének, munkarendje kényelmének érdeke, hogy visszakerüljön a vasutigazgatóság Arad-ra, ahol megfelelő épület várja a temesvári (Timișoara-i) ideiglenes és semmilyen szempontból sem kielégítő helyiségek helyett.

Amiről az írott szó nem tudta meggyőzni a CFR vezérigazgatóságát, azt megtette a személyes impresszió és a személyes meggyőzés. Amint arról annakidején beszámoltunk, a hadgyakorlatok alkalmával *Tabacovici*, az államvasutak igazgatótanácsának elnöke és *Mereuta* vezérigazgató megtekintették a bánáti (Banat) kerületi vezérigazgatóság jelenlegi helyiségeit és megállapították, hogy azok nem megfelelőek. Közvetlenül ezután átjöttek Aradra, ahol a Stefan cel Mare-téren levő, mindenképpen alkalmas épületet látogatták meg és arra a meggyőződésre jutottak, hogy

a leghelyesebb megoldás a kerületi vasutigazgatóság Arad-ra való visszahelyezése.

A jelek szerint ez a CFR vezérigazgatóságának komoly elhatározása, erre vall legalább is az a körülmény, hogy temesvári (Timișoara) jelentés szerint a bánáti (Banat) kerületi vezérigazgatósághoz bizalmas leirat érkezett, amely felhívja az igazgatóságot, hogy tegye meg az előkészületeket annak érdekében, hogy

az igazgatóság az új költségvetési év kezdetével, vagyis 1937. április elsejével Aradra költözzék.

ahol megfelelő palota áll rendelkezésére. Így tehát véglegesen elhatározta, hogy a temesvári (Timișoara) igazgatóságot megszünteti.

Aradra errevonatkozóan még nem érkezett értesítés, de valószínűnek látszik, hogy rövidesen, *Mereuta* vasúti vezérigazgatónak București-be való visszaérkezése után ez is meg-

Kéthavi börtönt kapott egy arad-megyei gazda, mert megfenyegette a végrehajtót

Ma az aradi törvényszék első tagozatának *Mager-Gatoschi*-tanácsa előtt vádlottként állott *Codreanu* Stefan mőndorlaci (mándruc-i) gazdálkodó, aki hatóság elleni erőszak vádjával került a bíróság elé. Még ez év elején történt, hogy a gazdálkodónál adótartozás fejében foglaltak és miután *Codreanu* többszöri felszólításra sem fizetett, a lefoglalt holmikat elakarták vitetni. Amikor a végrehajtó megjelent, a gazdálkodó kezében fejszével fogadta és megfenyegette. *Mager* Romul dr. elnök kérdésére *Codreanu* kijelentette, hogy azt hitte, nem kell kifizetnie az adót, ha fejszével megfenyegeti a végrehajtót. Néhány tanu kihallgatása után a törvényszék a gazdálkodót kéthónapi börtönnel sújtotta. Az elítélt enyhítésért felébezett.

SELECT 6, 7 1/4 és 9 1/4 órákor
Telefon 2—84.

STAN és BRAN:

Cigánybeosztás

Jobb, ragyogóbb, mulatságosabb minden eddigi filmjeiknél.

történik. Ha a vasutigazgatóság visszahelyezése valóban bekövetkezik, ez egyet jelent azzal, hogy Arad lakossága ezeröttszáz családdal szaporodik, ami gazdasági szempontból is természetesen sokat számít.

Temesváron (Timișoara) tiltakozó mozgalom indul a vasutigazgatóság visszahelyezése ellen és éppen ezért úgy Arad városának, mint a többi illetékes tényezőknek meg kell mozdulniok és az annyira kézenfekvő és meggyőző érvek egész sorát kell felvonultatniok annak érdekében, hogy azt a határozatot, amelyről a Temesvárra (Timișoara) érkezett értesítés beszámol, ne másítsák meg és

április elsején hatállyal valóban visszahelyezzék Arad-ra a vasutigazgatóságot,

mintegy elégtételt szolgáltatva ezzel ennek a városnak, amelytől az utóbbi időben csak vettek, de amely, a Munkakamarát és a munkabíróságot leszámítva, egyetlen új intézményt sem kapott.

Ujra összeállították az aradi törvényszékről eltűnt aktacsomót

Albuiescu beismerő vallomásának másolata az ügyészségen és a vizsgálóbíró hivatáiban — A lippai (Lipova) kereskedelmi iskola átíratának megérkezése után kitűzik a főtárgyalást

Néhány nappal ezelőtt általános feltűnést keltett jogász körökben az a hír, hogy az aradi törvényszékről eltűnt egy bűnügy aktacsomója. Az ügyben — mint ismeretes — vizsgálat indult meg, amelyet dr. *Moldovan* Sabin, a második szekció elnöke vezetett be. Az ügyben valószínűleg hamarosan érdekes fordulat várható, amny azonban már eddig is kétségtelen módon kiderült, hogy az a hivatalnok, akinek irodájából az iratok eltűntek, nem hibáztatható a történetekért. Előreláthatólag oly következménye is lesz az aktacitűnésnek, hogy megszigorítják a bírósági hivatalnokok irodájába való belépést, illetve gondoskodás történik arról, hogy illetéktelen egyének ne juthassanak be azokba a hivatalokba, amelyeket nem a közönség számára tartanak nyitva.

Magára a bűnügyre nézve *Moldovan* dr. szekcióelnök elrendelte, hogy az aktacsomót újra össze kell állítani. A bűnpör vádlottja *Albuiescu* Anton, az arad-i pénzügyi gárda tagja, akit azzal vádolnak, hogy hamis iskolai bizonyítvány segítségével szerzett magának állást. *Albuiescu* ugyanis olyértelmű bizonyítványt nyújtott be felettes hatóságához, amely szerint a lippai (lipova-i) kereskedelmi iskola II. osztályát végezte el és az ellene beérkezett feljelentés szerint sohasem volt a lipova-i kereskedelmi iskola növendéke. A bűnügyi vizsgálat során *Albuiescu* beismerte ezt a körülményt és kijelentette, hogy egy volt pártfogója szerezte meg számára a bizonyítványt, hogy megkaphassa az állást. A főtárgyalás kitűzése előtt tüntek el az iratok és *Moldovan* dr. utasítására az arad-i törvényszék második szekciója az ügyészséghez, valamint a vizsgálóbírói hivatalhoz fordult, kérve az *Albuiescu*-ügyre vonatkozó jegyzőkönyvek másolatát. A bűnügyi fórumok eleget tettek a kívánságnak és ma megérkezett a második szekcióhoz úgy az ügyészség, mint a vizsgálóbíró részéről a kihallgatásokról felvett jegyzőkönyv, valamint a vádirat másolata. Most már csak a lipova-i kereskedelmi iskola átírat hiányzik. A

Tătărescu válaszol Mussolininek

Csütörtökön iktatják be a miniszterelnököt a kormánypart vezértitkári tisztségébe

București-ből jelentik: II. Carol király tegnap délután kihallgatáson fogadta *Tătărescu* miniszterelnököt, aki az audienca után hosszasan tanácskozott *Antonescu* külügyminiszterrel. A külügyminiszter ezután magához kérte *Badulescu* Victor külügyi államtitkárt, később *Thierry* francia és *Kassidolák* jugoszláv követet fogadta.

A külügyminiszter valószínűleg még ma nyilatkozatot fog tenni a nemzetközi politikai helyzetről. A „Curentul” értesülése szerint beszédet fog mondani a hét folyamán *Tătărescu* is és ebben valószínűleg válaszolni fog *Mussolini* Milánóban tartott szónoklatára.

Itt említjük meg, hogy a miniszterelnök csütörtökön foglalja el a liberális párt vezértitkári állását. A beiktatás ünnepélyes körülmények között fog megtörténni.

Miron Christea patriarcha ma értesítette a kultuszminiszteriumot, hogy *Gurie* püspök ügyében november 7-re tanácskozásra hívta össze a szent szinódus tagjait. A patriarcha szerint csakis a szent szinódus dönthet *Gurie* püspök felfüggesztéséről.

bűnügyi vizsgálat során ugyanis az arad-i vizsgálóbíró átíratban intézett kérdést a lipova-i kereskedelmi iskolához, abban az irányban, volt-e valaha növendéke az iskolának *Albuiescu* Anton. Az iskola tagadó választ adott és erről nem volt másolat. Ezzel szemben ennek az átíratnak beszerzése igen könnyű, amennyiben még abban az esetben is, ha az arad-i vizsgálóbíróhoz intézett levél másolata hiányozna, a kereskedelmi iskolának nem kell egyebet tennie, mint átvizsgálni az iskola évkönyveit és újra megállapítani, hogy a vádlott nem tartozott a növendékei sorába. A törvényszék el is küldötte errevonatkozó átíratát és néhány nap múlva már Arad-ra érkezik a válasz, amely után nyomban kitűzhető a bűnügy főtárgyalása.

Az iratok újbóli beszerzése tehát igen könnyen ment, amit egyébként tudnia kellett volna annak, aki az iratokat olyan rejtélyes módon eltulajdonította, úgy hogy fennáll az a valószínűség is, hogy az aktacsomó eltűntetésével kitűzött célt követett a tolvaj: kellemtelenséget akart valakinek vagy valakiknek okozni. Lehetséges, hogy a vizsgálat ebben az irányban is kiterjeszkedik.

Megsemmisítették az utóbbi hónapokban visszamaradt németországi árubehozatali engedélyek egy részét

București tudósítónk jelenti: A kontingens hivatal és a Banca Națională most megsemmisítette a tranzfervizumnál a harmadik évenyegyedben visszatartott és így fennmaradt németországi árubehozatali engedélyek egy részét. Ezek közül az olyan árukat, amelyeket csak Németországban lehet kapni, beengedik a visszamaradt import-engedélyek alapján. Az autorizációk nélkül a vámhoz érkezett árukra is kiterjesztik a behozatali tilalmat, ha ezek az áruk más államokban is beszerezhetők, de ha kizárólag Németországban lehet ezekhez hasonlókat kapni, úgy a kontingenshivatal utólagos engedélyével átvehető a vámnál levő árucikkek.

Szombattól pompás multság a „CENTRAL“-mozgóban

Szenzációs multságáról gondoskodik:

CARL BRISSON
MARY ELLIS

ŐFELSÉGE LUMPOL

c. énekes vigjátékban.

Háromnyelvű felirat.

HIREK

Négy nemzet

négy világ

A párisi „Cabaret des Deux-Anes” színpadán netek óta Geo Charley, egy kitűnő francia énekes szórakoztatja aktuális strófáival a publikumot, amely az ötletes politikai gúnydalt tomboló tapsal honorálja. Az énekes sikeréről az egész párisi sajtó megemlékezett és a lapok teljes terjedelmében ismertetik a kabarétréfát, amely párhuzamot von négy nagy nemzet, az angol a francia, az olasz és a német között. Szövege a következő:

Mit jelent a béke a négy nemzet számára? Az angolnak biztonsági garanciát, az olasznak kompromisszumot, a németnek legyverszünetet, a franciának egy álmot.

Katona: az angolnak biztos állás, az olasznak szép egyenruha, a németnek szükséglet, a franciának kötelesség.

Szerelme: az angolnak sport, az olasznak szerenád, a németnek család sok gyermekkel, a franciának kellemes szokás.

Politikai vita: az angolnak udvarias eszmecsere különösebb jelentőség nélkül, az olasznak összeesküvés, a németnek a nézetek összeegyeztetése, a franciának skandalum és ökölcsapás a másik arcába.

A legszebb dolog a világon az angolnak egy hajó, az olasznak egy mandolin, a németnek egy katonai parádé, a franciának egy szép lány.

Az asszony: az angol meghajol előtte, az olasz mély komplementet vág, a német vigyázz-állásba helyezkedik, a francia megkísérül elcsábítani.

Beszélgetés: az angol keveset beszél és figyel a másikra, az olasz gyorsan beszél és nem hallgat a partnerre, a német lassan és meggondoltan beszél, a francia sokat, gyorsan és meggondolatlanul.

A törvény: az angol kényszerítés nélkül is meghajlik előtte, az olasz kényszerít magát, a meghallásra, a német engedelmessé válik, a francia ellentmond és vitatkozik.

Az állam: az angolok örülnek neki, az olaszok rekedtre kiabálják magukat, a németek hadgyakorlatokkal és katonai parádékkal hódolnak, a franciák szórakoznak vele.

A haza: az angol büszke rá, az olasz szereti, de inkább más országban él, a német csak a hazáját szereti és minden más országot elutasít, a francia szidia hazáját, de valójában forrón szereti és sohase hagyja el.

— **KÖDÖS, NEDVES IDŐ.** Gyenge légáramlás, sok helyen köd, néhány helyen kisebb eső. A hőmérséklet alig változik.

— **Aradra jön a Munkásbiztosító Pénztár elnöke.** A bucaresti-i jelentések arról számolnak be, hogy Chirculescu N. D. volt miniszter, a munkásbiztosító pénztárak elnöke Enescu Mihail munkásbiztosító vezérigazgató kíséretében tegnap este elutazott a fővárosból. Az elnök és vezérigazgató Nagyváradon (Oradea), Kolozsváron (Cluj), Aradon, Temesváron (Timisoara) és Lugoson (Lugoj) vizsgálja felül a betegsegélyező pénztárakat.

— **Dr. Boros György unitárius püspök lamandi kultuszminiszternél.** Bucaresti-ből jelentik: lamandi kultuszminiszter ma az unitárius egyház küldöttségét fogadta. A küldöttséget Boros püspök vezette.

— **Békét köt a nemzeti szocializmus és a katolikus egyház?** Berlinből jelentik: Nagyjelentőségű események színhelye volt tegnap Hitler Adolf vezérkancellár obersalzbergi kastélya. A kastélyban tegnap megjelent Faulhaber bíboros, a német katolicizmus vezére és több órán át tárgyalt Hitlerrel. Hír szerint a nemzeti szocializmus és a katolicizmus kibéküléséről van szó.

— **Premontrei kanonok öngyilkossága Nagyváradon (Oradea-n).** Nagyváradról (Oradea-ról) jelentik: A nagyvárad (oradea-i) premontrei rendházban tegnap megrendítő öngyilkosság történt. Frey Gusztáv, premontrei kanonok, paptanár öngyilkossági szándékából felakasztotta magát s mire feltét észrevették, már halott volt. Hivatalos felvilágosítás szerint a kanonok már több mint egy évtizede súlyos idegibajjal küzdött és életuntagsághoz nagyban hozzájárult utóbb a nagyvárad (oradea-i) premontrei-rend szorongatott helyzete. Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett, mert a premontrei rendházban — egyetlen esettől eltekintve — évszázadok óta nem fordult elő öngyilkosság.

— **A Bata-gyár ajándéka II. Carol királynak.** Prágából jelentik tudósítónk: II. Carol királyt csehszlovákiai tartózkodása alkalmával igen szép ajándékkal lepte meg az ottani Bata-gyár. Az uralkodó morvaországi látogatása alkalmával a cipőgyár igazgatósága nagy bóröndöt gyűjtött át a királynak. A bóröndben 14 pár különböző cipő volt, közöttük papucs, uccai-, báh-, vadász-cipő, katonai bakkanacs és különféle csizmák.

— **VAGGONOKAT RENDELT A CFR.** Bucaresti-ből jelentik: Az államvasutak a teher- és személyforgalom fellendítése érdekében 740 darab teher- és 100 személykocsit rendelt, azonkívül sok motorosvonat készítésére adott megbízást. A megrendelés értéke 400 millió lei és remélhetőleg rész jut belőle az Astra-gyár révén Arad-nak is.

— **Kémkedési vád Temesváron (Timisoara-n).** Temesvárról (Timisoara) jelentik: Az itteni törvényszék most kezdte meg Löwy Mária 35 éves lugosi (Lugoj) fiatalasszony kémkedési bűnperének tárgyalását. A vád szerint Löwy Mária nemcsak Lugoson (Lugoj), hanem Arad-on és Nagyszebenben (Sibiu) is kémkedett Magyarország javára. A vádlott asszony kérelmére az ügyet zárt tárgyaláson tárgyalják.

A nyírségi lának őskorszakbeli

növény- és állatvilága van

Debrecenből jelentik: Érdekes tudományos felfedezést tett az ardeal-i származású Soó Rezső debreceni egyetemi tanár. A Nyírbátor közelében levő Bátorligeten végzett kutatásokat. Itt hatalmas láp terül el és Soó megállapította, hogy a lápon olyan növény- és állatfajok élnek, amelyek még a jégkorszak ideje óta változatlanul megmaradtak és jelenleg a Sarkvidéken kívül csak a bátorligeti lápon találhatók. A vidék egészen különleges éghajlata tette lehetővé ezeknek az őslajoknak fennmaradását. Este és reggel a lápra mindig sűrű és hideg köd borul, csak nehezen szakad föl és egészen különállóan, hideg jégkörbe burkolja a mocsaras vidék növény- és állatvilágát.

— **Valcovici volt közlekedésügyi miniszter milliós pere egy bucaresti-i vállalattal.** Bucaresti-ből jelentik: Az ilfovi törvényszék ma Valcovici professzor, volt közlekedésügyi miniszternek a „Via” utépitési társaság ellen indított milliós perével foglalkozott. A volt miniszter — tárcájáról való lemondása után — a „Via” társaság vezérigazgatója lett havi 50.000 leies honoráriummal és a tiszta nyereség 10 százalékával. A szerződést 5 évi időtartamra kötötték, azonban még annak lejártá előtt a társaság felmondott a vezérigazgatónak. Valcovici professzor erre pert indított a vállalat ellen, amelytől 1 millió 175.000 lei fizetést és 500.000 lei erkölcsi kártérítést követel. A bíróság előtt hosszas vita folyt le, majd az ítélethirdetést november 9-re tüzték ki.

— **„Idegenforgalmi” doktor.** Budapestről jelentik: Gundel Károly vendéglős Endre nevű fiát ma a közgazdasági egyetemen doktorrá avatták. Gundel Endre az első magyar idegenforgalmi doktor, mert az „idegenforgalom” szakából disszertált. Avatása után állami ösztöndíjjal Németországba küldik féleves tanulmányútra.

Szenzáció a ruhatárban

avagy mi történik akkor, ha a zsebtolvaj és a detektív kabátját egymás mellé akasztják...?

A gyanutlan polgár

epedve várta az automata-telefonok fizetelményezését. Eddig ugyan csak különféle gödrökben és csatornáknak volt részünk izlettől belőle, de — mit mondjunk — mindez semmi ahhoz a torturához képest, amit a telefonálásra itelt gyanutlan polgárnak napjainkban el kell szenvednie. Örjítő élvezet, nem a mai idegek számára való. Szegény Morgan, ha éjne, bizonyára teane róla. De már jobb neki és így nem érheti az az Istencsapás, hogy Arad-on telefonálási próbáljon. Ugy hírlik, hogy az automata-telefonközpont épületében egy szobát telefonmuzeumnak rendeznek be. Derék ötlet. A világot se felejtkezzenek meg mindazokat a hölgyeket is kétféleg preparálva üveg alá helyezni, akik ma olyanokra kiegészítő módon vonatkoznak a telefonközpontok rendezés, kötelességtudó kiszolgálásáról. Mintha csak azért íztetnék őket! Vagy ők, vagy mi tévedünk. Téves kapcsolás. De reméljük, hogy a derék automatákban, ezekben a lélektelen gépekben nem csalódhatunk. Ezek megértőbbek, hűségesebbek, udvariasabbak és kötelességtudóbbak lesznek...

— **Az Erdély-Bánsági (Ardeal-Banat) Országos Izraelita Iroda tanácsülést tartott Nagyváradon (Oradea),** amelyen Arad zsidóságának képviselőiben dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi és Lakatos Aladár hitközségi elnök vett részt. Az ülésen elhatározták, hogy a szervezet 15 éves fennállásának évfordulója alkalmából jubiláris rendkívüli közgyűlést tart, amelyen dr. Kecskeméti Lipót főrabbi emlékének is méltó módon áldoz és nevére alapítványt létesít.

NYUGDÍJ-FIZETÉSEK! Az aradi (arad-i) pénzügyigazgatóság megérkezett a nyugdíjak kiutalása. A kifizetések a következő sorrendben történnek: November 6-án, pénteken a katonai nyugdíjasok és az A. kezdőbetűs polgári nyugdíjasok illetményei kerülnek kifizetésre a III. kerületi adóhivatalnál, a B. C. D. kezdőbetűsök a II., az E. F. G. H. kezdőbetűsök az I. kerületi adóhivatalnál vehetik át járandóságukat, November 7-én az I. J. K. kezdőbetűsök a III., az L. M. a II., az N. O. P. az I., november 9-én az R. S. kezdőbetűsök a III., a T. U. a II., a V. és Z. kezdőbetűs nyugdíjasok illetményeiket az I. kerületi adóhivatalnál vehetik át. A pénzügyigazgatóság figyelmezteti a nyugdíjasokat, hogy mindenki személyesen jelentkezzen és hozza magával személyazonossági bizonyítványát, mert különben a nyugdíjat nem kapja meg.

— **Tovább javult Urmánczy Nándor állapota.** Budapestről jelentik: Urmánczy Nándor állapota az utóbbi napokban tovább javult. A nagybeteg most már a gyógyulás útján van és az elmúlt napok reményt nyújtanak arra, hogy hamarosan műtétet lehet rajta végrehajtani és a súlyos roncsolást előidéző golyót el lehet távolítani a nyakszirtről.

— **Hearst adja ki Matuska emlékiratát.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy Matuska Szilveszter eltöltött hároméves fogsága alatt megírta emlékiratát. A könyv egyik példányát Matuska bécsi védője elküldte Amerikába a Hearst-lapvállalatnak, amely most értesítette Lé. vay Tibor budapesti ügyvédet, hogy a könyvet angol nyelven ki fogják adni és ezért 5000 dollárt ajánlanak fel.

— **Százeles büntetés — mert indokolatlanul** húzta meg a vészféket. Erdős Ádám marosborsai (Barzava) lakos azért került oszítottörökön az aradi törvényszék elé, mert Arad és Győrök (Ghioroc) között utazva, meghúzta a vészféket. Kiderült, hogy a vonaton ellopták a tárcáját és azért tartotta szükségesnek a vészfék meghúzását. A törvényszék 100 lei pénzbírságra ítélte.

— **Az agy és a gerincvelő megbetegedéseinél** a régbévalt természetes „Ferenc József” keserűviz — korán reggel egy pohárral bevéve — az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja, a bélműködést elősegíti, a gyomoremésztést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez. Az orvosok ajánlják.

— **Véres verekedés egy aradi korcsmában.** Lelik János Saguna-uti korcsmáros feljelentése alapján a törvényszék elé került Kapás Anjal és Polonyi János soffőr, akik ellen Lelik azt a vádat emelte, hogy betörték üzletének két ablakát és becsületéért kifejezéseket használtak vele szemben. A mai tárgyaláson kiderült, hogy az ablakbetörést parázs verekedés előzte meg, amelyben Lelik éppen úgy kivette a részét, mint a két vádlott. Az ügyész kérésére a törvényszék a korcsmáros is a vádlottak padjára ültette és a tárgyalást elnapolta.

— ZÜRICH ZARLAT. Páris 20.23 és egyne-gyed, London 21.27 és fél, Newyork 435.25, Milánó 22.95, Amsterdam 234.50, Berlin 175, Prága 15.40, Varsó 81.75, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— BUCURESTI-I HIVATALOS ÁRFOLYAMOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük.) Francia frank 4.75 (6.56), angol font 501.00 (691.37), dollár 102.50 (141.45), lira 5.35 (7.38), holland forint 55.05 (75.97), német márka 39.50, csekkorona 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.58), dinár 3.05, pengő 27.50, svájci frank 23.35 (32.22).

— BUCURESTI-I MAGANÁRFOLYAMOK. Francia frank 9.35—9.40, angol font 950—960, dollár 190—192, holland forint 99—101, német márka 42—43, csekkorona 5.50—5.60, zloty 28—30, pengő 30—31.50, svájci frank 45—46.

— A KATONAI KÖNYVECSKÉK LÁTTA-MOZÁSÁNAK SORRENDJE. November 6-án az 1913-as, november 7-én az 1914-es kontingens-bellek jelentkeznek.

Operák a gangster-romantika ellen

Redel Emma amerikai énekesnő érdekes akcióit kezdett meg. Az énekesnő véleménye szerint a fiatalok között a gangsterfilmek viszik a bűn útjára és ezért a fiatalok között fogházai-ban operaelőadásokat kell rendezni. Az egyik amerikai szenátor ilyen értelemben törvényjavaslatot nyújtott be a szenátusnak.

— Milliók kártérítési per egy fővárosi pénz-intézet ellen. Bucuresti-ből jelentik: Néhány évvel ezelőtt a fővárosi H. Solt cégnek egy Schwartz Leon nevű tisztviselő a cégfőnök távollétében ki-utaló-levelet hamisított a „The Bank of Roumania Ltd” nevű bankhoz és a levél alapján 1 millió 201 ezer leit vett fel. A pénzzel külföldre szökött, azonban a hamisítás leleplezése után Franciaországban elfogták és kiadták. A hűtlen tisztviselőt két évi börtönrre ítélték, a cég azonban kártérítési pert indított a pénzintézet ellen, amelyet azzal vádolt, hogy elmulasztotta a köteles elővigyázatossági el-járást a milliók összeg kifizetésénél. A pert első-fokon az írói törvényszék tárgyalta, amely helyt adott a keresetnek és kötelezte a bankot egymillió 201 ezer lei visszatérítésére. A pénzintézet fellebbezése folytán ma került az ügy a Tábla elé, amely a perbeszéd után úgy döntött, hogy holnap hirdet ítéletet a kétségtelenül érdekes ügyben.

— Dr. Krepl orvos értesíti pácienseit, hogy ezután d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig rendel (Str. Horia 8.)

— Credo-gyűlés. November 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a „Credo” egyesület november havi gyűlését a rendház nagytermében. „A hitetlenség utjai és veszedelme” címmel Kulcsár Kálmán hitoktató tart előadást. A gyűlésen a tagok által bevezetett vendégek is megjelenhetnek.

— Hamis tanuzási per egy botrányos aradi (Arad) válóperből. Egy aradi vasuti tisztviselő nagy port felvert válóperének epilógusát tüzte ki mára tárgyalásra az aradi törvényszék első szek-ciója. A perben többen a feleség ellen tettek valamást és a vallomások következtében a válást az uriaszony hibájából mondták ki. A fiatalasszony a vallomások miatt hamis tanuzás és hamis eskü címén feljelentést tett mindazok ellen, akik ellene vallottak és az ügyben mára tüzte ki a tárgyalást az aradi törvényszék. A tárgyaláson dr. Miron Butariu védő arra hivatkozott, hogy ebben az ügyben már tettek feljelentést az ügyészségen, amely büncselekmény hiányában megszüntette az eljárást és a törvény alapján ugyanazért a büncselekmény-ért nem lehet kétszer feljelentést tenni. A bíróság elhalasztotta a tárgyalást és elrendelte az első fel-jelentés periratainak beszerzését.

— Ügyvédi esküt tett Szentiványi Elek. Csütörtökön ismét ünnepélyes eskütétel színhelye volt az aradi (arad-i) törvényszék főelnöki hivatala, ahol egy ismert, szimpatikus fiatal magyar ügyvéd tette le az esküt Ozeanu Romulus törvény-széki főelnök kezébe. Széles körben ismerik és be-szűlik Szentiványi Eleket, aki éveken át működött először dr. Gabos Jenő, majd dr. Köpf János és dr. Issekutz István ügyvédi irodájában és munká-jával egy a kliensek, mint felettesei teljes megelé-gedését váltotta ki. Társadalmi téren is eredményes működést folytatott, így a református ifjuságnak, valamint a Magyar Párt ifjuságának egyik nép-szerű vezetője. Szentiványi Eleket, aki a Regele Ferdinand-ut 11. szám alatt nyit ügyvédi irodát, az eskütétel alkalmából számosan üdvözölték.

— MA az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

NIEDERMAYER, Piață Sf. Sava.
HAJÓS, Bulv. Regina Maria 8
KAIN, Piața Avram Iancu

— Elgázolta a vonat a szekeret. Budapestről jelentik: Soroksár—Upéter határában a lajosmizsei vonat elkapta Rácz Lajos vécsei Lajos szekeret, amelyet 120 méternyire magával vont. A gazdálkodó szörnyethalt, míg feleségét haldokolva szállították a kórházba. A szerencsétlenség alkalmával megdőglött a szekéren levő 16 disznó és a szekér elé fogott 2 ló is.

Külföldi tanulmány- és bevásárló utamról vissza-
terve. Aradon, Str. Horia 4. sz. alatti lakásomon

FÜZŐ- és KEZTYŰ-szalonomat
megnyitottam. 5236

A n. 6. község szilveszter pártfogását kérem:

GARDOS MAGDA.

— A Kőlcsey-Egyesület közgyűlése vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz a Kulturpalota művész-szobájában, Fischer Aladár elnökletével. A vá-lasztmány tagjai félórával előbb, 11 órakor ugyanott megbeszéljék a közgyűlés anyagát: az elnökség jelentéseit az elmúlt év közművelődési munkájáról és a folytatólagos tevékenység tervéről és ezekkel kapcsolatos indítványokról.

Mary angol anya- királyné beteg

Londonból jelentik: Mary özvegy angol királyné a napokban meghült, de egész-

ségi állapota állandóan javul. Ennek ellenére állítólag sürgősen a betegágyhoz hívták Neumann professzort, a világhírű bécsi fül-szakértőt, aki legutóbb bécsi utja alkalmával Edward királyt is kezelte.

— Megjelent a „Korunk” novemberi száma. A „Korunk” novemberi számának vezető aktualitá-sú cikkei elsősorban a frankleértékelés elméleti és világgazdasági tisztázásával foglalkozik. A lap szépirodalmi részében Endre Károly, Fodor Jó-zsef, Hamvas H. Sándor, Komját Aladár, Morvay Gyula és Rideg Sándor verseit, illetve elbeszélé-sét közli. Előfizetni öhaitóknak ingyen küld mutatványszámot a „Korunk” kiadóhivatala: Kolozs-vár (Cluj) Cal. Gen. Dragalina No. 31.

8-án nyílik

a várva-várt Mátrai satu-marei
orth. kóser szalámi gyárosnak
buffeteje, ahol állandóan legfrisebb
és legjobb hidegfelvágottak kaphatók.
Állandóan forró torma-virstlikapható

Mátrai Ármin

Str. Matel Corvin No. 3. 5321

— A gyakran visszatérő fejfájás és szédülés sok esetben megszűnik, ha a beteg naponként reggel éhgyomorra és este lefekvés előtt egy fél-pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

PINTÉR & Co. tükörgyár

Str. Ioan Calvin 39. szám alól november 1-től
a Str. Coqalniceanu 28. szám alá 5194

KÖLTÖZÖTT. Mélyen leszállított árak.
TELEFON 255.

Színház - Művészet

„Drótostót”

Operettreprez a Magyar Színházban.

Csütörtök este a régi, békevilág hangulata éledt fel a színpadon és ebből a hangulatból szerencsés módon jutott a nézőtérnek is. Lehár Ferenc „Drótostót”-ja ma is élvezhető, fűlbemászó zenéje és romlatlan humora akkor is nevetető lesz, amikor az utolsó dzsezzoperett sírját már megásták. Az előadás iránti szép érdeklődés mutatja, hogy a szin-társulat vezetősége jó úton halad, amikor a prózai újdonságok sorát régi és jó operettek feleleveníté-sével élénkíti. A sűrű tapsok, gyakori derűtség és a nézőtér átkalános, jó hangulata mind erre enged következtetni, ha a mai operettek légkörében élő együttes csak nehezen is tud megbirkózni a régi „nagy operettek” követelményeivel. A közön-ség zenés darabok iránti érdeklődését új operet-tek híján is ki kell elégíteni.

Az előadás jelke az új primadonna. Trillap Ilonka volt, akinek az első operettelőadás alkal-mával megállapított előnyei és kvalitásai ez alkal-mal teljes mértékben érvényesültek. Most volt tulajdonképpen igazi bemutatkozása és megállá-pítható, hogy a közönség ezen az előadáson szer-etetében fogadta. Hosszu évek után az aradi köz-önség ismét viszontláthatta a színpadon Inke Re-zsót, aki „Pfefferkorn” hálás szerepében sűrűn kacagattatta meg a közönséget. Kozma vén kuionja sikeres alakítás volt, Tarnay József fegyelme és színészi rutinja előnyösen érvényesültek. A fiatal Lenkey István fejlődésképes, törekvő színész. A többi szereplők: Székely Ibolya, Kun Dezső, Pető Sándor igyekeztek beilleszkedni a háborúelőtti operett hangulatába. A kis Dunca Cica bájos szereplése nagy tetszést aratott, nemkülönben a kis Misslik-leány fiatalítása. A zenekar — Csányi Mátyás vezényletével — alkalmazkodó kíséretet adott. (k.)

Az arad-i Magyar Színház heti műsora:
Péntek este fél 9 órakor: „Drótostót”. Lehár-reprez. (Másodszor).

Szombat délután fél 6 órakor: „Katz bácsi”. Ze-nés játék.

Szombat este 9 órakor rendes helyárrakkal:
„Könnyű a férfiaknak”. Barabás Pál vigiáték-újdonsága. Bemutató előadás.

* „Könnyű a férfiaknak” a címe a színház legközelebbi újdonságának, amelyet szombat este 9 órai kezdettel mutat be a színház prózai együttese. Finom humor, fordulatos jelenetek, kacagató helyzetek váltakoznak Barabás Pál nagy-sikerű vigiátékában, amelyet a budapesti Belvá-rosi Színházban száznál többször lástak. Ná-lunk a fő női szerepet a társulat tehetséges drá-mai művésznője, Bálint Anna fogja alakítani, aki „A néma levante” fő női szerepében egy csapás-ra meghódította a közönséget. Hálás szerephez jutottak Varga Ilona, aki „A néma levante” kis szerepében is kitűnt, Horváth László, Kozma Hugó, Ifi. Szendrey Mihály, Lukács Ede, Jávor Al-fréd, Tarnay József. Ezuttal mutatkozik be mint rendező Horváth László.

* A „Katz bácsi” című zenés játék szombat délután fél 6 órakor kerül színre egész olcsó hely-árrakkal. A címszerepet ezuttal is Kozma Hugó ját-sza, aki a múlt vasárnapi preprezisen ebben a sze-repében egyik legmaradandóbb sikerét aratta. A színház igazgatósága módot akar nyuitani, hogy mindenki megnézhesse a nagyszerű zenés iáté-kot és ezért egészen olcsó helyárrakkal hozza színre.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap három elő-adást rendez a színtársulat. Délután 3 órai kez-dettel a nagyszerű Lehár-operett: a „Drótostót” van műsoron, délután 6 órakor a ragyogó szezon-nyitó újdonságot, „A Néma levante”-t játssza, este 9 órai kezdettel pedig az idei szezon első ope-rett-újdonsága, a hatalmas sikert aratott „A pár-mai hercegnő” kerül színre.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Válságba jutott a buza-, az árpa- és a kukorica-export

Emiatt a belföld legnagyobb gabonapiacán: Braila-ban jelentősen estek az árak. — Az argentinai óriási kukoricakínálat is súlyosbítja a krízist

Bucuresti-ből és Braila-ból jelentik, hogy a buza, az árpa és a kukorica ára az utóbbi tíz nap alatt számottevően esett, aminek részben belföldi okai vannak, részben pedig a külföldi kedvezőtlen hírek okozzák az áresést. Az illetékes fórum tudvalévőleg a buza kiviteli jutalmát vagononként 2500 leire szállította le, holott néhány hónappal ezelőtt még 8—10.000 lei volt az exportjutalom. Másrészt a külföldi erős valuták váratlan leértékelése miatt keletkezett bizonytalanság következtében állt meg az export, amely pedig közvetlenül az aratás után igen jelentéktelen mérvet öltött. Romániának a petrolumon és a faárakon kívül a gabona, főleg a buza a legfontosabb export cikke és a fővárosi sajtó most megdöbbenve állapítja meg, hogy ez a fontos közgazdasági tényező ebben az évben elvesztette jelentőségét.

A kivitel szünetelése miatt az ország legnagyobb belföldi gabonapiacán, Braila kikötőben az utóbbi tíz nap alatt is esett a buza ára. Ezidőszent a 79—80 kg. prima buza vagonban, vagy hajóban mázsánként 480 lei, tehát vagononként 48.000 lei. A

gyengébb minőségű buza ára ugyancsak vagonba, vagy hajóba rakva 45—46.000 lei.

Csodálkozva állapítják meg az ókirályság-beli szakkörökben, hogy szeptemberben és októberben a buza ára vagononként 54.000 lei volt ab Braila, tehát alig öt hét alatt hatezer leiel csökkent az ára.

Az árpa és a kukorica ára szintén átlag 2000 leiel esett vagononként. Az 58—59 kg. (7 százalékos idegen anyaggal kevert) árpát még tegnapelőtt is vagononként 33.000 leiert kínálták, de nem volt rá vevő és ezért most 31.000 leire ment vissza.

Az új száraz kukorica ára vagononként 26.000 lei volt még tíz nappal ezelőtt és ez most 24—25.000 leire csökkent. A nedves kukorica ára 24 és fél ezer leiről 22 és fél ezer leire esett, a szárazal kevert nedves kukorica pedig most 23 és fél ezer lei.

A kukorica áresését nemcsak a kivitel hiánya okozza, hanem az a tény is, hogy Argentínában igen nagy volt a termés.

Európa összes fogyasztói számára szállítási ajánlatokat tettek az argentinai mezőgazdasági szövetkezetek és nagy gabonacégek.

Ujabb másfél milliárd leit fordít a kormány a legfontosabb utvonalak kiépítésére

A bolgár és orosz határhoz közel lévő utak és egy fontos erdélyi (ardeal-i) utszakasz kiépítését határozta el a kormány

Bucuresti-ből jelentik: A közlekedési és közmunkaiügyi miniszteriumok még 1931-ben elhatározták, hogy a legfontosabb belföldi utvonalakat — amelyeknek a nemzetközi forgalom szempontjából is igen nagy jelentőségük van, — fokozatosan kiépítetik, vagy modernizálják.

A két miniszterium akkor megkötötte az építési szerződéseket a külföldi és belföldi vállalkozókkal és ezt a munkát most fokozottabb erővel fogják folytatni, úgy hogy az eredeti tervet lehetőleg rövid idő alatt végrehajthassák.

A közlekedésiügyi miniszterium már a múlt évben két milliárd lei kölcsönt kapott a program keresztülvitelére és most a kormány elhatározta, hogy elsősorban a hadászati szempontból fontos, Bulgária felé vezető Turtucaia—Süstra—Constanța-vonalat építteti ki.

Ez kiegészíti majd a Bucuresti—Oradea közötti modern utvonalat, amely a nyugateurópai áramlatokkal való összeköttetés szempontjából bir igen nagy fontossággal.

Speciálisan erre a munkára egy milliárd 617 millió lei kölcsönt vesz fel a közlekedésiügyi miniszterium és ezt az összeget a Banca Nationala folyósítja.

Az uthalózat kifejlesztési programjához

Sok tizezer
megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR”
kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kgr. fával fűt egy **24** órán át normál szobát

Gyártja **Szántó D. és Fia, Oradea**

Consum és Inlesnirea könyvre készpénzárbankapható
Lerakat: **Csetey és Seltz** vaskereskedés Arad
Eul. Regele Ferdinand 49.

tartozik az Oradea közelében lévő több fontos utszakasz modernizálása és részben kiépítése is.

Elsősorban Chișinău, Hotin, Balti, Bolgrad városokon áthaladó, stratégiai fontosságú utakat készítik el és már az 1937—38 állami költségvetési évben is számottevő összeget használnak fel e célra.

A fentieknél rövidebb vármegyei utakra, elsősorban a Braila és Gaiati közötti utszakaszra összesen 300 millió lei költséget irányoznak elő. Az összeg felett az államépítészeti hivatalok rendelkeznek a prefekturák ellenőrzése alatt.

A kereskedelmi kézizálogjog bejegyzésére külön intézményt létesítenek a törvényszékeken Miniszteri rendelet írja elő az új regisztereket

Az ókirályságbeli kereskedelmi törvény azt tartalmazza, hogy a törvényszékeknél a zálogképpen lekötött kereskedelmi áruk számára speciális könyvet kell vezetni.

Az árulombard-kölcsönök ebbe a kereskedelmi kézizálog regiszterbe vezetendők be. Nálunk ilyen intézmény mostanig ismeretlen volt,

de viszont az ókirályságban az ingatlanokat tartalmazó, azok nyilvántartására, a megterhelések feljegyzésére szolgáló telekkönyvet nem ismerik. Az igazságügyminiszterium ez év február 22-én 18.775. sz. alatt kiadott rendeletével kötelezővé tette a regáti mintáú, kereskedelmi zálogjogra vonatkozó könyv használatát az ardeal-i törvényszékeken is.

Egy targumures-i konkrét esetből kifolyólag a miniszterium megállapította, hogy a legtöbb bíróságnál — kétségkívül adminisztratív munkakerék hiánya miatt — még nem hajtották végre ezt a rendeletet és ezért most ulabb utasítást küldött a speciális kézizalogjogi regiszter felállítására.

Targumures-en most állították fel ezt a regisztert és egy peres ügy alapján már kézizalogjogot

Eredeti közlemény.

„Nagyon meg vagyok elégedve”

a Gastro D. gyógyiszterrel, amely máig ismeretlen volt a gyomorbetegségek kezelésénél — írja Dumitru N. Vasile jelkész, Com. Cețațe, Jud. Dolj — és nagy bizalommal ajánlom minden szenvedőnek.”

Kapható az ország minden gyógyszerárában és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 130— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

= MASFÉLMILLIÓ METER POSZTÓ SZÁLLÍTÁSÁRA HÍVTA FEL A GYÁRAKAT A HAD-ÜGYMINISZTERIUM. Bucuresti-ből jelentik: A nemzetvédelmi miniszterium közölte a belföldi posztógyárakkal, hogy másfélmillió méter jó áru-ra van szüksége, de a vételárát csak 3 év leforgása alatt biria megfizetni. Az ár egy részét állampapírokkal egyenlítené ki. A gyárak azt választák, hogy forgóközhányban szenvednek és képtelenek három évig várni a posztó vételárára. Ha a nyersanyagra és az üzemköltségekre kölcsönt is vehetnének fel a pénzügyetektől, úgy évente 50 millió leit kellene kamatokban kifizetniük. A tárgyalások tovább folynak és gyáripari körökben hiszik, hogy sikerül egyezségre jutni.

= Hol van hárommillió hold, Ardeal-ban kisajátított földterület? Mint Bucuresti-ből jelentik, a földmivelésügyi miniszteriumnak az az ügyosztálya, amely a földkisajátítási ügyekkel foglalkozik, néhány nappal ezelőtt rendkívül érdekes jelentést adott ki az agrártörvény végrehajtásáról. A hivatalos jelentést Dumbrava Ion, általánosan ismert közgazdasági politikus népies nyelven feldolgozta és tanulmánya közkezen forog. A jelentés szerint összesen 1,831,421 hektár terjedelmű földet sajátították ki Ardeal-ban és Banat-ban. (Egy hektár kb. két katasztrális hold.) Erre a mintegy 3 millió 600 ezer hold kisajátított földterületre 801,607 földigénylő jelentkezett, de mostanig csupán 388,717 földmives kapott földet, összesen 369,262 hektárt, vagyis kerekén 750 ezer holdat. A jelentkezett földigénylőknek tehát csak 48 százaléka jutott földhöz és megkapta a kisajátított területeknek a 20 százalékat. A szóbanlévő gazdasági politikus és vele együtt az összes gazdasági körök felvetik a kérdést: hová lett a fenti kisajátított földterületből közel 1 millió 500 ezer hektár, ami majdnem hárommillió hold földnek felel meg. Mi az oka annak, hogy 413,280 földmives és nyomorgó mőc igényeit 1920. óta nem elégítették ki?

= 100.000 leit ad az aradi Munkakamara a Zsil-völgyi (Jiul-völgyi) árvízkarosultak részére. Az aradi Munkakamara elnöke, Mosoiu Victor rendkívüli ülésre hívta össze péntek délután fél 3 órára a Munkakamara tanácsát. Az ülés napirendjén a Zsil-völgyi (Jiul-völgyi) árvízkarosultak ügye szerepel, azzal a javaslatával, hogy a Munkakamara tanácsa 100.000 lei gyorssegélyt szavazzon meg az árvízkarosultak részére.

is jegyezték be. Az Aradi Közlöny ez ügyben kérdést intézett egy ismert kereskedelmi jogászhoz, aki árulombard-kölcsönöket is folyósító pénzügyetektől áll összeköttetésben. Az illető úgy nyilatkozott, hogy Arad-on mostanig nem hozták létre a fentemlített új intézményt.

= Csak 80 százalékosan kiőrölt barna lisztet állíthatnak elő a parasztmalmok. Mint Bucuresti-ből jelentik, a pénzügyi és kereskedelmi miniszterium külön-külön rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta a falusi parasztmalmoknak, hogy 80 százalékosnál jobb kiőrölésű lisztet hozzanak forgalomba. Emiatt az a veszély áll fenn, hogy a falusi lakosság esetleg tilos uton fogja beszerezni a háztartásában szükséges fehér lisztet.

= OLASZORSZÁG 30 MILLIÓ LIRAÉRT FÁT VÁSÁROL JUGOSZLAVIÁBAN. Mint Belgrádból jelentik, több olasz kereskedelmi hajó jelent meg tegnap Sebenico volt dalmát, jelenleg jugoszláv kikötőben és különböző árucikkeket, főleg tüzel- és épületfát vásárolnak. A két ország között megegyezés jön létre, hogy 6 hónap leforgása alatt 30 millió lirért fát exportál Jugoszlávia az olasz piacokra.

MI UJSÁG?

Palmer John, a neves angol színész, aki nemrégiben halt meg, a következő érdekes statisztikát hagyta hátra szerepeiről: azalatt a 45 év alatt, amíg aktív színész voltam, 9991-szer léptem fel 1122 darabban. A színpadon 2877-szer jegyeztem el magamat, de csak 887-szer nősültem meg. 1731 gyermekem volt. A darabok egyformaságára jellemző, hogy több, mint ezerszer örökölttem, 37-szer ütöttem meg a főnyereményt, 87-szer tönkrementem, 12.831 kéz- és 14.990 szájszót adtam. Hetvenhét-szer gyilkoltam, 234-szer törtem be, 68-szor követtem el hazaárulást, 145-ször párbajoztam a férjekkel, mint csábító, 31-szer vizbe fulladtam, 17-szer akasztottam fel magam, revolvert pedig 566-szor használtam. Király voltam 118-szor, orgróf 344-szer, koldus 117-szer és hóhér 24-szer. Kétszázszor megmérgezték, 211-szer törrel, 532-szer revolverrel vettek el az életemet, általában 1098-szor haltam meg erőszakos halállal. És csak egyetlen egyszer születtem a színpadon — 34 éves koromban, egy fantasztikus darabban. Ezek az adatok igazi színüket akkor kapják meg, ha megtudjuk Palmerről, hogy agglagány maradt, nögyüblő volt, egész életében szegénykedett és végelgyengülésben halt meg, 87 éves korában.

Délnyugat-Afrikában érdekes szokásra kaptak rá a herero-négerék. Nemrégiben ott járt közöttük egy varázsvesszős fémmkereső, ennek a munkálkodását lesték el az élelmes feketék. A fehér tudós nem talált semmit, ellenben a négerék, valami ősi hozzátevésével, megalkották a maguk varázsvesszőjét, amelyet a földbe szurnak, egy néger pedig két másik vesszővel közelít hozzá. Ha az összegörbült varázsvessző széttaszítja a két másikat, ázni kezdenek, és hogy nem hiába, azt a legújabb eredmények bizonyítják. Huszonhárom helyen dolgoztak a vesszős kutatók sikerrel, tíz esetben eléggé használható aranyércet és a többiben különféle igen értékes ipari ásványt sikerült felkutatniuk. Az angolok most súlyos összegeket kínálnak az új kutató-módszerért, de a hererók egyelőre semmi pénzért nem akarnak megválni csodás varázsvesszőjüktől és egyik földdarabot a másik után vásárolják. Az angolok ebben nem támasztanak nehézségeket, mert hiszen kibányászott fémeket, ugyanis ők vásárolják meg, nevelésesen alacsony áron.

A londoni uccán néhány héttel ezelőtt a rendőrök nagy ámulására egy ur jelent meg, aki nyitott könyvet olvasva majdnem a gépkocsi alá került. Mikor a közlekedési rendőr kivejtette rá a birságot, az ur bocsánatot kért, kifizette a félfontot és néhány perccel utóbb már máshol követte el ugyanazt a bűnt. Az egészben az az érdekes, hogy az esetek éjszaka történtek és a könyv, melyet az ur olvasott, remek sugárással tündökölt, mintha csak ki lenne világítva. Így jött rá, hogy a londoni uccán megjelent a világító könyv, a legújabb találmány, melynek lényege az, hogy a nyomdában a betű-festéket foszforos anyaggal keverték, úgyhogy a betűk a könyvben halványkék fényben tündökölnek. Az illető embert a harmincadik „büncselekménye” után letartóztatták és végeredményben közel husz fontot kellett fizetnie. De másnap már egész London tele volt világító könyvekkel. Az uriember személyazonosságának megállapításánál kiderült, hogy az illető egy nagy könyvkiadó cég ügynöke, aki ilyen módon csinált reklámot a találmányának.

Wideman Henrik angol állampolgár pert indított az államkincstár ellen kártérítésért, hogy egyetlen délután folyama alatt megöszült, súlyos idegbajt kapott és hozzá négy helyen meg is sebesült — mások jóvátehetően hibája miatt. Wideman Singapur hátsóindiai városban nagykereskedő és egy délután motorcsónakjával kirándulást tett a tengeren. Egy öbölben lévő kis szigeten pihent meg, de alig vette elő oszonnáját, valahol ágyuk dördültek és a gránátok a szigetre csaptak le. A kereskedő menekülni akart, de az ágyzás oly erővel folytatódott, hogy nem bírta a tengerpartra visszamenni, hanem a sziklák között kellett eltöltenie öt órát, miközben a lövegek szakadatlanul ontották rá a tüzet. A szerencsétlen ember félelmében megöszült és idegei tönkrementek. Mikor az ágyzásnak vége volt, azonnal hazamenekült és jelentkezett egy kórházban, hogy a repeszdarabok négy helyen megsbesítették. Másnap reggel az újságok arról számoltak be, hogy a nagy sziget körül hadihajók hadgyakorlatot tar-

A LEGEGYSZERŰBB- és legigazabb számítás. Épen olyan tiszta a Sorsjáték játékosának a számítása is. Egy negyed sorsjegy 200 leibe kerül. Ez a megtakarított összeg, nem jelent semmit. Ez az összeg, ha azt feleslegesen kiadja, semmi hasznot sem hozhat Önnek. Ezért az összegért, ha az Állami Sorsjáték negyed sorsjegyét vásárolja érte, azok sorába kerül, akiknek reményük van, még pedig igen jogos reményük, hogy 200 leivel egy milliót nyernek!

CATA NICOLAE, Moreni-i furómeister, így tett! És nyert!

A KÉT SZAKÁCSNŐ is így tett, és ma milliósok! A SORSJÁTÉK MINDEN NYERTESE így tett és ma gazdag és boldog

Vásároljon idejében sorsjegyeket!

Vásároljon egy sorsjegyet. EGY EGÉSZ SORSJEGYNEK egy törzsszáma és négy mellékszám van. Mindegyik nyerhet.

EGY NEGYED SORSJEGYNEK egy törzsszáma és egy MELLEKSZÁMA VAN. MINDKETTŐVEL LEHET NYERNI...

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Végigjátszották Strasserrel Leobenben Farcasanu Maria meggyilkolását

A vasuti kocsiban megtartott helyszíni szemle érdekes megállapítással

Leobenből jelentik: Az esküdtszék ma helyszíni szemlét tartott abban a vasuti kocsiban, amelyben a vád szerint Strasser megölte Farcasanu Marioara asszonyt. A kocsit a román államvasutak tulajdona és a tárgyalás alkalmából szerdán érkezett meg Leobenbe. A kocsit első- és másodosztályú fülkéből áll és sötétzöld színűre van festve. A kocsit a leobeni állomás mellékvágányára tolták ki, a fűtőház közelébe. A helyszíni szemlén résztvett a gyorsvonat vezetője is, aki elmondotta, hogy a kritikus időben a vonat ötven kilométeres sebességgel haladt. A gyilkosság a kocsit bejáratától számított első fülkében történt. A bíróság azt akarta tisztázni, hogy helyes-e Strasser valószínűsítése, hogy amikor Farcasanu asszony eltűnt a vonatból, ő kint tartózkodott a toalett-fülkében és oda nem hallatszott ki semmiféle segélykiáltás.

A bíróság elnöke kiment a toalett-fülkébe és az egyik bíró a másodosztályú fülkébe zárkózott és onnan teljes erővel kiátozni kezdett.

tottak és „sikerrel” tönkrebombázták mindent, amit képzeletük a kis sziklaszigetre állított. A magasrangu tengerészisztek ugyancsak nagyot néztek, amikor Wideman esete kitudódott. És a lapok kigunyolták az „ellenállhatatlan” angol ágyukat, melyeknek zárótüze még a sziget egyetlen lakóját, illetve látogatóját sem tudta elpusztítani. A pert Wideman megnyerte.

Három héttel ezelőtt halt meg Chicagóban Bully, a világhírű artista, akit a világ legerősebb emberének tartottak, mert az olimpiai rekordot jóval meghaladó súlymennyiséget tudott könnyedén emelni. Ha megjelent az előadáson, szinte valószínűtlenül hatalmas súlyozókkal dobálózott. Nem titkolta, hogy a súlyozója belül üres, de azért ennek dacára sem volt annyira könnyű,

A kiáltásokat az elnök jól meghallotta. Ezután lejátszották Strasserrel a gyilkosságot. Felhívták a kocsiba egy középtermetű asszonyt és felszólították Strassert, hogy a nőt lökje meg erősen a fülkében. Strasser vonakodva teljesítette a felhívást és közben hangoztatta, hogy vele hiába próbálkoznak, mert nem ő a gyilkos. A helyszíni szemle után a bíróság visszament a törvényszékre és megkezdte az elmeszakértők kihallgatását. Ítélet péntekre várható.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	840.—

Külföldre havonta 50.— Lei. let több.

hogy bárki megemelhette volna. Az artista a műtatvány előtt mindig a következőket mondotta: aki ezt a súlyozót a magasba emeli, annak odaajándékozom vagyontérő számszámomat. — Most, hogy Bully meghalt, özvegyének eszébe jutottak a szavak és gondolkozni kezdett azon, miért és hogyan érhet vagyont néhány kiló öntöttvas? Fiaival kicsavartatta a súlyozó szárát és a golyókba nyulva, hatezerkétszáz dollárt szedett elő azokból bankjegyekben. A pénzhez mellékelt Bully-féle levél magyarázata szerint az artista minden fellépése után keresetének tíz százalékát a golyókba rejtette és így gyűlt össze a nevezetes összeg, amit Bully nyilván pénzsóvár felesége elől akart eldugni a maga számára. Ugy akarta a sors, hogy a pénz mégis az asszonyhoz jusson, még pedig egyszerű véletlen és a nő leleményessége következtében.

Vásároljon Sorsjegyet

a COLECTURA OFICIALĂ

által!

Falvakban vásároljon sorsjegyet a

COLECTURA RURALĂ A OFICILOR POȘTALE

által, a levélhordóktól

A nyeremények igen nagy száma, amelyet ezek az árudák minden huzás alkalmával kifizetnek igazolják a szerencsét, amelyet játékosainak hoznak. Ezen kívül az irodák tökéletes szervezete a játékosok legpontosabb és figyelmes kiszolgálását biztosítja.

VÁSÁROLJON SORSJEGYET

az Allami Sorsjáték
I. osztályára a

COLECTURA OFICIALĂ

által. Székhelyek az egész országban.
Főintézetek Bucurestiben és Clujon.

ARAD Repr. OLARIU I.

Központ: Str. Bratianu No. 3. — Telefon: 154.

Fiók: Bulev. Regina Maria 8. Prefecturával szemben.

SPORT KÖZLÖNY

Kiadós edzéssel készül a Gloria az „U” elleni mérkőzésre

— Dobai vezet továbbra is a góllövő-listán —

A nemzeti bajnokság vasárnapi műsorán, amint azt megírtuk, a Gloria—Universitatea mérkőzés szerepel. A Gloria tegnap Husztik edző irányítása mellett kiadós tréninget tartott, amelyen a játékosok teljes számban megjelentek. Valamennyien nagy kedvvel végezték az előirt gyakorlatokat, majd kétkapus tréningre került sor, amelyen

az egész együttes jó benyomást keltett.

A csapat összeállítására csak pénteken kerül sor, de a standard-együttesben aligha lesz változás.

Az A)-liga góllövő-listáján továbbra is a Ripensia gólszáka: Dobai vezet, aki vasárnapi két góljával megnövelte előnyét. Mögötte Bodola és az Unirea-Tricolor két nagyágyuja következnek, majd a CFR és a Crișana balszélsői. Különbö mint érdekességet megemlíthetjük, hogy

a góllövő lista első hat helyezettje közül négy balszélsőt játszik!

A góllövő-lista a következő:

10 gólos: Dobai (Ripensia).

7 gólos: Bodola (CAO), Niculescu (Unirea-Tricolor), Iordache (Unirea-Tricolor).

6 gólos: Bogdan (CFR), Szőke (Crișana).

5 gólos: Ciolac (Ripensia), Mo doveanu (CFR), Auer (CFR), Lengher (CFR), Petea Valcov (Venus), Fritz (Gloria), Thierjung (Chinezul-ILSA), Glasz (Chinezul-ILSA).

4 gólos: Sepi (Venus), Humis (Venus), Ploșteanu (Universitatea), Felecan II. (Victoria), Capusan (Victoria), Batrin (AMEFA), Nagy Ödön (Crișana).

3 gólos: Schwarz (Ripensia), Beke (Ripensia), Bindea (Ripensia), Ene (Venus), Che-

reșladani (Gloria), Putnic (Universitatea), Perneki (AMEFA), Schi'eru (Unirea-Tricolor), Zainescu (Juventus).

2 gólos: Kotormány (Ripensia), Co'ea Valcov (Venus), Rónai (CAO), Spielmann (CAO), Kocsis (CAO), Kovács (CAO), Rohan (Gloria), Bentea (Universitatea), Muntean I. (Victoria), Praszler (AMEFA), Hodosan (Crișana), Klimek (Chinezul-ILSA), Ionescu (Unirea-Tricolor), Palmer (Juventus), Vaida (Juventus).

O JOE LOUIS ÉS AZ AMERIKAI ELNÖK-VÁLASZTÁS. Az amerikai elnökválasztáson Roosevelt kortesei Joe Louist is felkérték, hogy az elnökjelölt mellett New-Jerseyben tartson beszédet. Louist repülőgépen vitték New-Jerseybe, mire azonban odaért, nemcsak a beszédét felejtette el, hanem a város nevét is. Ahogy odaült a mikrofon elé, kijelentette, hogy örömmel jött Pattersonba, azaz izé Reworkba — végre a mindjohban erősödő sugásra kibökte: New-Jerseybe. Ekkor hosszú és kínos szünet következett. Egyszerre Louis meglegelve a nyomott csendet, belekiáltott a mikrofonba: „Hej, de szeretnék úgy beszélni, mint ahogy ütni tudok!” Erre óriási tapsvihar tört ki s Louis, mint aki dolgát jól végezte, visszaült a helyére. (Egyesek szerint Roosevelt uibóli megválasztását nem Louis beszédének köszönheti.)

A Sport és Kritika

hétközti száma igen érdekes tartalommal jelent meg. Részletesen közli a vasárnapi mérkőzések előkészületeit, a pontos bíródelegációt, valamint a tippverseny eredményeit és állását. A sportlap minden újságárus-bódében kapható.

Sorra üdvözlik a külföldi szövetségek az FRFA-t, Romániának a KK-ba való felvétele alkalmából

București. A futballszövetséghez egymásután futnak be az idegen szövetségek üdvözlő táviratai abból az alkalomból, hogy Romániát felvették a Közép-Európa Kupába. Az első szerencsekivánók között volt Mauro, az olasz szövetség elnöke, aki egyben alkotója annak a tervzetnek, amelynek alapján Románia és Jugoszlávia bekerültek a kupatornába. Valószínű, a cseh szövetség és a Slavia nevében hosszabb táviratban köszöntötte az FRFA-t. Az MLSZ nevében Fodor Henrik dr. távbeszélőn keresztül gratulált. Fodor dr. szerint a KK-bizottság határozata sokat használt a két ország közötti sportviszonyok.

Megfellebbezte a Soimi a sport-szövetség ítéletét

Az Astra—Soimi CFR. mérkőzéssel kapcsolatosan, mint ismeretes, az alkerületi sport-szövetség 2000 leies pénzbírságot rótt ki a Soimi CFR-re, mivel a rendezők nem gondoskodtak a játékvezető testi épségének megvédéséről. A Soimi CFR a szövetségi ítéletet megfellebbezte és arra hivatkozott, hogy elegendő rendező volt a pályán, a bírót pedig nem a Soimi CFR drukkerei bántalmazták. A kerületi sportszövetség legutóbbi ülésén foglalkozott a Soimi beadványával és bizottságot delegált a vizsgálat levezetésére.

Változatlan csapatok állnak ki a vasárnapi magyar derbire

Budapest. A Hungária—Ferencváros „örök derbi”-re a két csapat nagyszabású előkészületeket folytat. A csapatok a nagyfontosságú mérkőzésre változatlanul jelenlegi legjobb együtteseikkel a következő összetételben állnak ki:

Hungária: Szabó—Mándi, Biró—Zimonyi, Turay, Dudás—Sas, Müller, Cseh, Kardos, Titkos. — Ferencváros: Kutasi—Polgár, Korányi—Hámori, Sárosi dr., Lázár—Tánczos, Tátrai, Jászberényi, Toldi, Kemény.

O AZ AMEFA KÜLÖNVONATOT INDIT TIMISOARA-RA. Vasárnap reggel indul el 8 óra 33 perckor az AMEFA Különvonatja Timisoara-ra, amely a munkáscsapat drukkereit szállítja át a Ripensia—AMEFA-meccsre. Részvételi díj az oda-visszautazásnál 80 lei és jelentkezéseket a Havas bürözet (Str. Bratianu) fogad el. A különvonat iránt igen nagy az érdeklődés és bizonyosan sok arad-i szurkoló utazik át az izgalmasnak ígérkező Ripensia—AMEFA-meccsre.

O December 2-án választják meg a szövetség új tisztikarát. Az alkerületi sportszövetség jelenlegi tisztikarának mandátuma ez évben lejár és így sor kerül a szövetségi új tisztikar megválasztására. Biztos helyről nyert értesülés szerint a szövetségi tisztikar megválasztása december 2-án megy végbe.

Kényelmes és olcsó utazásokat

Törökországba

Görögországba

Szériába

Egyiptomba és

Palesztinába

hetenkénti indulásai rendez az

ORT

ORGANIZAȚIA ROMANA DE TURISM

Serviciul Maritim Român képviselete

BUCUREȘTI, Bulvd. Take Ionescu 3,

Telefon 44165.

és Calea Victoriei 70.

Képviselet:

KÜNSTLER

Vizum és Utazási Iroda Arad,

Bul. Reg. Maria 24. Telefon 86. 461

Iamandi kultuszminiszter megtette feljelentését Gurie érsek ellen

Bucuresti-ből jelentik: Ismertettük a Gurie-ügy „előjátékát“, amely most újabb és ezuttal döntő fordulathoz érkezett. Iamandi kultuszminiszter, miután az érsek a kultuszminisztérium ismételt felszólítására is megtagadta lemondásának benyújtását, aláírta a Semmitőszék ügyészéhez címzett feljelentést, amely egyet jelent a főpap elleni bírói eljárás megindításával.

A minisztérium hűtlen vagyonkezeléssel vádolja az érseket és kéri a vizsgálat lefolytatását. Közli egyben, hogy az állam csak akkor jelenti be kártérítési igényét, ha a vizsgálat megállapította az egyházmegyét ért károsodás összegét.

A feljelentéssel egyidejűleg Iamandi miniszter felkérte a Szinódust, a romániai görög keleti egyház vezetőségét, hogy

Gurie érseket függessze fel méltóságától és jelöljön ki számára kényszerlakóhelyet valamelyik — az érsekség területén kívül eső — kolostorban. A kultuszminisztérium november elsejével megszüntette az érsek fizetésének további folyósítását és a főpap magánvagyonára az állam követelésének biztosítására foglalást kért.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

UJ KÖNYV

Bognár Cecél: „Pszichológia“. A Szent István-Társulat kiadásában megjelent Bognár Cecél: „Pszichológia“ előszavából idézzük: „Munkámnak célja a lelki élet jelenségeiről összefüggő képet adni. A pszichológia az utóbbi két évtizedben igen nagy haladást mutat nemcsak az ismeretanyag bővülésében, hanem rendszerének kiépítésében is. Mindazt, ami az újabb elméletekből és kutatásokból a pszichológiának, mint tudományos rendszernek felépítéséhez hozzátartozik, igyekeztem felhasználni. Nem tartottam azonban szükségesnek felvenni az egyes részletrkérdésekre vonatkozó vizsgálatoknak, továbbá a különböző irányoknak, álláspontoknak aprólékosabb ismertetését. Az alapfogalmak tárgyalása és az ott megállapított kategóriáknak a lelki életre való alkalmazása több tekintetben eltér az eddigi lélektanoktól. Az anyag beosztásában és elrendezésében azonban lehetőleg ragaszkodtam a hagyományos módszerhez, hogy az olvasó meglevő ismeretei alapján könnyen tájékozódhassék.“. Gazdag tartalmából kiemeljük: A pszichológia módszere és rendszere. Alapfogalmak. A tudat, tudattalan. A lelki jelenségek felosztása, stb. A megismerés. Az érzelem. A törekvés. A lelki élet egysége. A pszichológia egyes ágai. A pszichológia története és főbb irányai. Nagy lexikonalakban, 335 lapon, a Szent István-Társulat szép kiadásában füzve 211 lel minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Szent István-Társulat kiadványainak teljes jegyzékét.

„Merre van Napkelet?“ (Terescsányi György regényéről). Terescsányi Györgynek legújabb regénye, a „Merre van Napkelet?“ egyenes folytatása töretlen vonalú s az elhivatottság „könyörtelen“ törvénye által megszabott írói pályájának. A regény hősei kubi-kusok. Egyszerű, kevésbeszédű, titokzatos emberek.

Az együttélésnek iratlan, különleges törvényei, valami ősi, majdnem ősemberi szolidaritás, a kaszt-öntudatnak s a megváltozott világgal szemben mutatott féltelmes konokságnak az ereje olyan különös, izgalmas, szinte misztikus légkört varázsol a hat egyszerű ember egyszerű élete köré, hogy az olvasó lélegzetvisszafojtva figyeli minden hangjukat, minden mozdulatukat. Ők is a „föld emberei“, mint a „Hősök“, de nekik nemcsak szövetségeseik a föld; sokszor hatalmas és veszedelmes ellenségük. Költő szövi ennek mélységesen, fenségesen egyszerű történetnek arany-szárait, költő oldja meg derűsen, harmonikusan, megnyugtatóan a fiú és az anya sorsát, de az író nem oldja meg a fölvetett féltelmes problémát. Nem mutat utat hőseinek, ennek az értékes rétegnek megváltására, mert érzi, hogy a művész feladata befejeződött akkor, mikor sorsukat, problémájukat, fenyegető tragédiájukat művészetének kivételes erejével s írói hitelének rendkívüli súlyával beoktáltotta a világba.

Kelemen: „Idegen szavak és nevek szótára“. Ötödik javított és tetemesen bővített kiadásban jelent meg most Kelemen Bélának, a nagyszerű szótárszerkesztőnek „Idegen szavak és nevek szótára“ című könyve, az idegen nyelvű szállóigék és szólások magyarázatával. Külön táblázat és függelék magyarázza meg az idegen szavak és nevek írását, az idegen nyelvű rövidítéseket, továbbá a hibásan használt idegen szavakat és neveket. Valóságos kincsesár, mondhatnánk száz nyelvű lexikon a Kelemen-féle „Idegen szavak és nevek szótára“, mert a használatos idegen szavakat száz nyelvnél is többől szedte össze és adja a szótár együtt, úgy, hogy abban minden gyakran vagy ritkábban használt idegen szó, annak értelme, magyarázata feltalálható. A mű 310 oldalon, 620 hasábon rendezet alakban, jó kiállításban, kartonkötésben 158 lel minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az újdonságok, szótár és nyelvkönyvek teljes jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lel. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lel. : szó 2 lel. :
Az apróhirdetések előre fizetendők.

ALKALMAZÁS

Allandó munkára magyarszabóságához ügyös segéd azonnal felvételtk. Friedmann Confectio, Sănicolaul-Mare. 5365

PERFEKT gyermekruha varrónót keresek allandó munkára. Cim s kiadóhivatalban. 5367

Diétás konyhához értő nő, délelőtti elfoglaltságot keres. Cim s fiókiadóban.

Csecsemőhöz nurset keresek. Dr. Goldschmidt, Str. Horia 5. 5366

LAKÁS

Elegánsan butorozott szoba fürdőszoba használati, esetleg két személy részére, november 15-re kiadó. Blaustein, Bul. Carol 46. 5348

Térrenyílló emeleti egyszobás alkoves lakás 15-re kiadó, Piața Imperator Traian No. 1. 5368

KIADO december 1-re 2 szobás, fürdőszobás udvari lakás. Str. Ciorogariu No. 7. 5369

ÖZLETEK

Atalakítandó üzlethelyiségek, valamint nagy borpince, kiadók. Bulev. Regele Ferdinand No. 55. Reusz. 5304

Piactéren üzlethelyiségek bérbeadó. Carol-körut 70. 5363

VÉTEL ÉS ELADÁS

Haláleset, elutazás, költözéskor ki-folyólag veszek középszéret ócska butorokat, ruhaneműeket, testműveket, könyveket, szőnyegeket, ágyneműt, matraccokat, hangszereket, makulatura-papirt, óskavasait, padlásholmit stb. Vidékre is megyek. Cimket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Theodor Ciontea 10. 4901

ELADO 3 drb. 20 Hl. ajtós boros kád hordó olson, 1 drb. káposztás kád osavarral. Str. Ciorogariu No. 7. 5369

Eladók rendkívül olcsón háztartási oikkek, lámpák, kották, márványlap, látszó, egyes butorok, könyvek, stb. Cim a kiadóhivatalban.

Ebédli és nappali szobaberendezés júnyosan eladó. Bulev. Regele Ferdinand 29. udvari nagy raktárban. 5339

BUNDÁK, fehér konyhabutorok, Singer-varrógépek, vaságyak, szekrények, ágybetétek, párnamatracok, otománok, Meidinger-kályha, vízvezetékes mosdó legolcsóbban: „COMISIO“, Dacla mellett.

Műbutorokat, 3 évi jótállással, kedvező fizetési feltételekkel készítek. Dávid. Str. Cogălniceanu 45.

Villany-szerelés és azok javítása
Villany-műszerek és azok javítása
Villany-csillárok és azok javítása
Villany-gépek és azok javítása
Villany-szerelési anyagok raktára

NAVRÁDI,
Arad. Str. Metianu. 982

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, NOVEMBER 6.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.15: Déli hangverseny. 14.10: Időjárás, időjelzés, tőzsde, hírek. 14.30: Gramofonlemez. 15.00: Utolsó hírek. 18.00: A Sibiceanu zenekar hangversenye. 19.00: Időjelzés, gabonatőzsde. 19.50: Rádiógyetem. 20.10: Könnyű zene, Viorica Vroni énekel. 20.35: Felolvasás. 20.50: Gior dano: „André Chenier“, opera 4 felvonásban. Az I. felvonás szünetében: Könyvek, folyóiratok, a II. és III. felvonás szünetében: sport, majd hírek. 23.45: Hírek

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemez. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Időszéri szemle. (Felolvasás.) 11.45: Ifjusági közlemények. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemez. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, 14.30: Cigányzenekar. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: A rádió diákfőőrája. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Városkép Miskolcra. 18.30: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 18.55: Sportközlemények. 19.30: Márkus László csevegése. 20: Lugossy István tárogatózik. 20.20: Az Operaház előadásának közvetítése.

Budapest II. 19.05—19.30: Gyorsírótanfolyam. 19.35—20.15: Schwalb Miklós zongorázik. 20.40—21: Együtt és egymásért. 21.05—22.15: Hanglemez. 22.20—22.40: Hírek.

Bécs. 8.25—9: Könnyű lemez. 13: Szórakoztató zene. 16.20: Gítár kamarahármas. 20-ig: Benes: Auf der grünen Wiese, operett. 19.35: Dalar-náról lemezekkel. 20.20: Duhan bariton és Patzak tenor Wolf most megtalált dalaiból énekel. 23.20: Eszperantó. 23.30: Bärzene. 0.40—2: Művészelemek

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 18.20: Sztojánovics Péter hegedül. 19.20: Rádiózenekar. 23: Hírek. 23.20—24: Népdalok.

Deutschlandsender. 7.30: Rendőrze-nekar. 13: Nagy mesterek zeneműveiből. 14.15: Szórakoztató zene. 17: Könnyű és tánczene. 23.30: Heller Mária csembalószóója. 24: Kedvelt zenekarok tánclemezei.

Kassa. 11.05: Lemez. 18.40: Magyar műsor. 19.40: Ruszin és magyar hírek. 20.55: Falusi fuvószenekar. 21.35: Rádiózenekar.

Milano. 18.15: Táncczene. 21.40: Barison Cézár hegedül. 22.30: Cetra zenekar. dalegyveleg. 23.40: Táncczene. Radio Paris. 22.45: Lecocq: „Nap és hold“, operett.

SZOMBAT, NOVEMBER 7.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.00: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.15: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárás, tőzsde, hírek. 14.30: Vegyes zene. 15.00: Utolsó hírek. 17.00: Ora străierilor. 18.00: Felolvasás. 18.15: A 21. gyalogezred fuvószenekara. 19.00: Időjelzés, időjárás, tőzsde. 19.15: A rádiózenekar hangversenye. 20.00: Rádiógyetem. 20.20: A hangverseny folytatása. 21.00: Műszaki üzenetek. 21.25: Jazz tánczene. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Táncczene. 23.45: Hírek a külföldre. 23.55: Hírek. 24—1.00: Zene.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemez. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 13: Déli harangszó. 13.05—14.30: Országos Postás Zenekar. Közben kb. 13.30: Hírek. Közben kb. 14.15: Pontos időjelzés. 14.40—15.15: Szervánszky Péter hegedül (zongorakísérettel). 15.40: Hírek, étrend. 17.15: Magyar huszárok az 1737—39-es török háborúban. 17.45: Pontos időjelzés, 18: Látogatás egy kerámikus műhelyben. 18.50: P. Jámor Agi zongorázik. 19.30: Kit és mit idézek? A Rádióélet rejtvenypályázata. 20: Szalonzenekar. 20.50: A koldulás megszüntetése. 21: Három egyfelvonásos. 21.55: Hírek, sport. 22.15: Hangverseny Zenekar. Közben kb. 23: Időjárásjelentés. 23.45: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18—18.30: A Szociális Missziótársulat előadása. 20—20.25: Mezőgazdasági felőra. 20.30—20.55: A zenei izlés és a jazzmuzsika. 21—21.35: Zsögön Lenke énekel (zongora kísérettel). 21.40—22.30: Cigányzenekar. 22.35—22.55: Hírek.

Bécs. 11.50: Citeralemez. 13: Rádiózenekar. Szórakoztató zene. 15: Ket-tősök Gigitel lemezek. 18.05: Kivánságlemez. 21.05: A rádiózenekar és a 3. gyalogezred zenekarának játéka. 23.50: Jazz

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Cselőverseny. 18.20: Népdalok. 18.50: Ninkovics énekesnő dalai. 19.20: Lemezek. 23.20—0.30: Rádiózenekar.

Deutschlandsender. 13: Szórakoztató zene. 20: Vidám portyázás a szórakozó Berlinen át. 21.10: Lincke het-venedik születésnapján, nagy daloszenés est a szerző műveiből. 24: Táncczenekar.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL“.

Legújabb jelentéseink:

Daladier: „Teljesen áttörhetetlen a Maginot-vonal”

500 millió frankba fog kerülni az erődítmény-övíkiépítése a belga határ felé

V. harosan izgalmas ülés a francia képviselőházban

Párisból jelentik: A francia kamara hadügyi bizottságában Daladier honvédelmi miniszter kijelentette, hogy Franciaország katonai helyzete teljesen megnyugtató, amennyiben az északi védmű teljesen áttörhetetlennek bizonyul és csupán arra van szükség, hogy északon és a hátsó erődívben Belfort—Basel környékén a védműveket kiegészítsék. A honvédelmi miniszter bejelentette, hogy az északi határ megvédésének kiépítésére 500 millió frankra van szükség. A közeljövőben a francia—belga határ mentén ugyanolyan vasbeton erődöket építenek, mint az ország északi részén. Daladier ezután foglalkozott a német hadsereg helyzetével és annak a nézetének adott kifejezést, hogy Németország nem rendelkezik megfelelő kerettel a kétéves szolgálati idő következtében besorozott rengeteg ember számára.

A szociálistapárt parlamenti csoportja Leon Blum elnöklése alatt ma ülést tartott, amelyen a miniszterelnök bemutatta a parlamenti ülés kezdetén benyújtandó kormányjavaslatok tervezetét. A törvénytervezetek a következők: A sajtótörvény, a mezőgazdasági károk elleni biztosításról szóló törvény, javaslat a munkanélküliség leküzdésére és e célra nemzeti alapgyűjtése, a munkások öregségi biztosítása. Vincent Auriol pénzügyminiszter a jövő évi költségvetést ismertette és ezután a szociálista parlamenti csoport határozati javaslatot fogadott el, amellyel feltétlen együttműködéséről biztosítja a Blum-kormányt.

Karillis jobboldali képviselő ma levelet írt Delbos külügyminiszternek és ebben kéri, hogy a kormány igyekezzék normalissá tenni Franciaország viszonyát Olaszországhoz. Tudvalevő, hogy Chambrun római követ nyugdíjba ment és utódjául Saint Quintint nevezték ki. Az

új nagykövet azonban nem mutathatja be megbízólevelét, mert az csak Olaszország királyához és nem egyben Abesszinia császárához van kiállítva.

A képviselőház mai ülésén Vincent Auriol

DALADIER

pénzügyminiszter benyújtotta a pénzügyi reformra vonatkozó törvényjavaslatot. Ezután az ülést felfüggesztették. Szünet alatt a kommunisták és a jobboldal között heves szóváltás keletkezett. A kommunisták ezt kiáltották a jobboldali képviselők felé:

— A Szajnába a fasisztákkal!

A jobboldali képviselők viszont így feleltek:

— Nem fogjuk megadni magunkat!

Feláldozta életét a tatatóvárosi mozigépész, hogy megmentse kétszáz néző életét

— Borzalmas robbanási katasztrófa egy magyarországi moziban —

Budapestről jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt vasárnap este a tatatóvárosi „Est”-moziban. Előadás közben eddig ismeretlen okból felrobbant egy filmtekerés és a detonáció ereje Edekart Béla gépészt valóságos darabokra szaggatta. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt. A moziban mintegy kétszáz ember tartózkodott, amikor a robbanás történt. A közönség körében vad pánik keletkezett és az emberek egymást letaposva igyekeztek a kijárat felé.

A tumultusban többen megsebesültek, komolyabb bajok azonban nem történtek. A gyorsan előretört tüzoltóságnak sikerült a felcsapó lángnyel-

vek továbbterjedését is megakadályozni.

A szemtanúk elbeszélése szerint a szerencsétlen véget ért gépész saját élete feláldozása árán mentette meg a moziban levő 200 embert a pusztulástól.

A film a gépben volt, amikor a tűz kiütött. A gépész, ahelyett, hogy elmenekült volna, kirántotta az égő filmtekerést a gépből és kidobta a szűk gépházból. Abban az esetben, ha az elzárt vetítőkamrában történik a robbanás, a detonáció ereje esetleg rombadöntötte volna az egész mozit és a menyezet törmelékai a nézőkre zuhannak. Így csak a gépész esett áldozatul a robbanásnak.

Az iraki puccs kiindulópontja lehet egy közelkeleti háborúnak

A petróleum a bagdadi államcsíny háttérében

Anglia szerette fel az iraki hadsereget, amely most ellene fordult

Bagdadban, az iraki királyság fővárosában az elmúlt héten államcsíny segítségével hatalomra jutottak. Hogy ennek a puccsnak milyen következményei lesznek, elsősorban az angol—iraki viszonyban, egyelőre még nem lehet tudni.

Bagdadból jelentik: Ha az ember autobuszon igyekszik Bagdad, az iraki királyság fővárosa felé, a dombos sivatagban egy fehérén csillogó, végnélküli csövezeteket pillant meg, amely márciusban szeli át a sivatag pusztulását. Ebben a hatalmas érben, amely Kitkuktól Haifáig és Beyrutig 1600 angol mérföldnyi hosszúságban fut,

Irak életnedve, a kőolaj folyik. 340.000, 410.000, 520.000 tonna. Évről-évre több petroleum ömlik a „Pipe Linén” keresztül az angol és francia tankhajókba.

Ennek az Anglia szempontjából olyan fontos országnak a fővárosában az eredményes államcsíny az angol birodalom két nagy ellenségét juttatta hatalomra. Beg Sidky, a kurd generális és Hikmat Szulejmán, az ismert arab nacionalista politikus elkergették Hasimi miniszterelnöknek, az angolbarát tábornoknak a kormányát és Nuri pasa külügyminiszter, a hasonlóképpen angolbarát politikus is menekülni kényszerült. Jafar pasát, akit

„OLLA” Preservatív a legmegbízhatóbb óvszer. Többször kitüntetve arany éremmel. Legújabban az 1959701 számú amerikai Patentet nyerte.

az elmozdított miniszterelnök tárgyalni küldött a felkelőkkel, egyszerűen agyonlőtték.

A világháború után Törökország elvesztette arabiai birtokait és Anglia kapta meg a Népszövetségtől Irak mandátumát. 1932. október 3-án Anglia lemondott az iraki mandátumról, helyreállította az iraki királyságot és a népszövetségi mandátum helyébe barátsági viszonyt kötött Faisal bagdadi királlyal. A Foreign Office-ben belátták, hogy céltalan lenne a közelkeleten egyre jobban növekvő nacionalista áramlatokkal az agyukat szembeállítani. Azt gondolták, hogy a szerződések sokkal jobban tudják garantálni Anglia érdekeit, mint az ágyucsovek. Anglia lemondott az iraki főhatalomról. A bagdadi kormány önálló lett, a miniszterek fölött nem álltak angol tisztviselők; de valamennyi miniszteriumban öt maradtak az angol tanácsadók és az iraki petroleumtársaság vezetőpozícióit is angolok töltik be.

A londoni hadügyminiszterium legkitünőbb szakértői segítettek az iraki hadsereg kiépítésén. A bagdadi törvényhozás két háza törvényt szavazott meg, amely elrendelte az általános védkötelezettség bevezetését. Az addig nomád élethez szokott beduinok csakhamar megszerették a katonai életet és alig egy esztendő alatt kitűnően képzett egyenruhás hadserege volt az iraki királyságnak, amelynek fekete-fehér-zöld lobogója alatt egyre hatalmasabb haderő nőtt ki a földből. Három kitűnően felszerelt hadosztályból állt az iraki hadsereg, amelynek a Wickers-gyár szállította a fegyvereket, a Bristol-gyár harci repülőgépekkel látta el és az angol instruktorok örömmel jelentették Londonban, hogy a pusztá fiatal fiai épügy megülik a motorkerékpárt, mint azelőtt a tevé. A beduin harcosok sokkal kitűnőbb és megbízhatóbb, tanulékonyabb és gyorsabb észjárású bizonyultak, mint európai kollégáik.

Az iraki királyság tulajdonképpen kompromisszumból született. Franciaország, Anglia, Törökország és Északamerika harcoltak a háború után az Eufrat és Tigris vidékéért, ahol az emberiség bölcsője ringott. De nem a paradicsomi hagyományok szeretete izgatta a hatalmakat, hanem elsősorban azok a petroleumforrások, amelyek Mossul környékén fakadtak és amelyek kimeríthetetleneknek látszottak.

A török állam még a háború előtt többször is eladta ezeket a forrásokat. Az örmény Gubekián éppen úgy opciót kapott rájuk, mint a Standard Oil, vagy a Shell és Anglo-Persian társaságok, vagy pedig a török Nemzeti Bank. A háború után mindenki birtokába akarta venni és kis híján világháború robbant ki belőle. Végül is sikerült megegyezést létesíteni. A négy nagy társaság egyenként 23,75 százalék részesedést kapott a petroleumforrásokból, az örmény Gubekiánnak pedig a tiszta haszon öt százalékat engedték át. Hogy ez az öt százalék mit jelent, elég utalni arra, hogy az örmény évente sokmillió fontsterlinget kap a társaság többi tagjaitól.

A megegyezés után felépítették a Pipe Linét, a világnak ezt az egyik leghatalmasabb petroleumvezetékét, amely a haifai kikötőbe és a francia Beyruth kikötőjébe torkollik.

Most azután az államcsíny a nacionalistákat juttatta uralomra. A következmény erős angolellenes kurzus lesz és meg fogják kísérteni, hogy az összes angol tisztviselőket és tanácsadókat kiszorítsák az országból. Helyüket arabokkal akarják betölteni. Nagy kérdés, hogy Anglia hagyni fogja-e a dolgot.

A petroleumtelepekre az angol világbirodalomnak szüksége van és azokról nem mondhat le. Az új kormány ugyan hangoztatja, hogy fenn kívánja tartani Angliával a baráti kapcsolatokat, de cselekedetei más mutatnak. Az iraki puccs könnyen válhat egy közelkeleti háború kiindulópontjává.